

Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés

E L N Ö K E

VI.90/2018

ELŐTERJESZTÉS

a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés 2018. április 26-ai ülésére

Tárgy: A Komárom-Esztergom megyei Integrált Területi Program III. sz. módosítása

Előterjesztő: Popovics György, a közgyűlés elnöke

Előadó: Petrikné Molnár Erika, pályázati, fejlesztési tanácsadó

Tisztelt Közgyűlés!

A 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet 57. §. (4) bekezdése értelmében az Integrált Területi Program (ITP) módosítását két alkalommal kezdeményezheti a területi szereplő, tárgyév április 30-ig és december 31-ig.

A megyei ITP-t 2015. szeptember 24-én fogadtuk el, a Kormány 1562/2015. (VIII.12.) határozata alapján. Módosításra eddig két alkalommal került sor, 2016. szeptemberében és 2017. júniusában. [57/2016. (09.29.); 86/2017. (VI. 29.) sz. KH]

Jelen módosítást alapvetően három kérdés rendezése indította el, de éltünk egyéb javaslattal is:

- A Terület és Településfejlesztési Operatív Program Európai Bizottság által jóváhagyott 2. sz. módosításával lehetővé vált a CO34 eredményességi indikátor (üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése) célértékeinek csökkentése, felülvizsgálata, így átvezettük az új elvárásokat.
- 41/2018. (IV.03.) KH határozatunk bevezetése az ITP-be is (a foglalkoztatási együttműködések támogatását célzó TOP-5.1. intézkedésről forrás átcsoportosítás a TOP 1.4 bölcsődefejlesztések intézkedésre).
- az intézkedéseken keletkező esetleges maradványok felhasználásánál a kiemelt felhasználási módokról történő rendelkezés.

Az előterjesztés 1. sz. *mellékletében* szereplő dokumentumot a TOP Irányító Hatósága megfelelőnek találta, 2018. április 16-án minőség biztosította, így tárgyalható.

A változtatási javaslatok szürke háttérrel kerültek kiemelésre, a törlésre javasolt részek áthúzással.

LEGFONTOSABB VÁLTOZTATÁSOK:

- ✓ Az ITP célrendszer érvényesítésének irányelveinél (29-34 oldal) az I. célnál pontosítottuk a gazdasági célú épületek körét, melyeknél cél a megújuló energiák minél nagyobb arányú hasznosítása; a foglalkoztatási paktumok esetében a kiemelt, húzóágazatok mellett az egyéb profilú vállalkozások aktuálisan jelentkező munkaerőigényének kezelése is megjelenik; pontosításra került a turisztika stratégia kiemelt tematikája; aktualizálásra került a bölcsődékre vonatkozó preferencia, figyelemmel a kezdeményezett paktum források egy részének bölcsődei fejlesztésekre történő átcsoportosítására.
- ✓ A forrás allokációs fejezetnél (42-43 oldal) átvezettük a paktumforrások (TOP-5.1.) részbeni átcsoportosítását (TOP-1.4.) már korábban hozott döntésünk szerint.
- ✓ A kiemelt felhasználási módoknál (5. fejezet) javasoljuk az intézkedéseken keletkező esetleges maradványok esetében a minden jogosult számára történő felhasználhatóság

biztosítását, kivéve a helyi identitás TOP 5.3. intézkedést, ahol a megyei önkormányzat saját projektjére javasoljuk a maradványok átcsoportosítását.

Az 5.1 intézkedésnél a második körös TOP pályázati döntéseinket és az átcsoportosítási szándékainkat is figyelembe véve csökkentésre került a kisbéri járás és a megyei önkormányzat védett kerete.

- ✓ Az indikátorvállalások fejezetben (6. fejezet) átvezettük az új energetikai indikátor elvárásokat, az indikátorok teljesíthetőségével kapcsolatban foglalmaztunk meg észrevételeket, illetve kifejtettük a költségnövekmények kezelésének kérdését.
- ✓ A források ütemezésénél frissítettük a forrásfelhasználások éves megbonátását.

Tisztelt Közgyűlés!

A kisbéri járási paktum projekt 2018. október 31-ével befejeződik. Ezért kérem járuljanak hozzá a megyei paktum működési területe 2018. október 31-e utáni kibővítéséhez, Kisbér járás területének bevonásához. A bővítési szándékkal a kormányhivatal is egyetért. Ezzel a megoldással továbbra is tudunk foglalkoztatási/képzési forrásokat a térségbe irányítani, és nem sérül az az eredeti elhatározásunk, hogy kiemelten segítsük a járásban élők munkaerő-piacra jutását, az ottani vállalkozások fejlődését.

Kérem az előterjesztés és az ITP módosítás megvitatását és az alábbi határozati javaslatok elfogadását.

Tatabánya, 2018. április 26.

Popovics György

Határozati javaslat

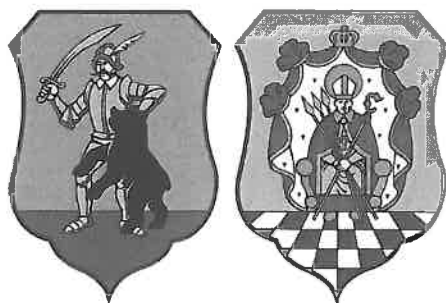
A Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés

1. elfogadja a Komárom-Esztergom Megyei Integrált Területi Program 3. sz. módosítását, amely a határozat 1.sz. melléklete.
2. Felkéri a közgyűlés elnökét, hogy a dokumentumot küldje meg Irányító Hatóságnak, kérve végső elfogadását.
3. Elfogadja, hogy a TOP-5.1.1-15-KO1-2016-00001 az. sz. projekt célterülete bővüljön ki 2018. október 31-e után Kisbér járás területével. Kéri, hogy a jelenleg előkészítés alatt álló támogatási szerződésmódosítás kapcsán ez kerüljön figyelembevételre, valamint felhatalmazza a közgyűlés elnökét a projekt megvalósítására kötött konzorciumi megállapodás szükséges módosítására és aláírására is.

Felelős: Popovics György, a közgyűlés elnöke

Határidő: azonnal

Hivatali végrehajtásért felelős: Petrikné Molnár Erika, főosztályvezető

Komárom-Esztergom Megyei INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAM Komárom-Esztergom megye 2014-2020

a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés .../2018 (IV.26.)
sz. határozatával módosított és egységes szerkezetbe foglalt változat

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Cím	Komárom-Esztergom Megyei Integrált Területi Program
Verzió	3.0
Megyei közgyűlési határozat száma és dátuma	.../2018 (IV.26.) sz. Közgyűlési határozat
Területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős minisztériumi jóváhagyás száma és dátuma	[dokumentum hivatkozási száma, dátuma]
IH jóváhagyó határozat száma és dátuma:	[határozat száma és megnevezése] [határozat megjelenésének dátuma]
Finanszírozó operatív program:	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)
Érintett földrajzi terület:	Komárom-Esztergom megye

ITP felelős szervezet:	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat
ITP felelős szervezet kapcsolattartó:	Petrikné Molnár Erika, pályázati és fejlesztési tanácsadó Email: petrikne.erika@kemoh.hu Telefon: +36/34/517-217
ITP felelős szervezet címe:	2800 Tatabánya, Fő tér 4.

Tatabánya, 2018.04.26.

Az Integrált Területi Program alapadatai

1.AZ INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAM MEGNEVEZÉSE:

Komárom-Esztergom Megyei
INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAM
2014-2020

2. A VÉGREHAJTÓ TERÜLETI SZEREPLŐ MEGNEVEZÉSE:

Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat

3. A PROGRAM TELJES 7 ÉVES FORRÁSKERETE:

25,94 milliárd Ft

Tartalomjegyzék

Az Integrált Területi Program alapadatai	3
1. Az Integrált Területi Program megnevezése:	3
2. A végrehajtó területi szereplő megnevezése:	3
3. A program teljes 7 éves forráskerete:	3
Tartalomjegyzék.....	4
Bevezető.....	5
2. Területi Kiválasztási Kritériumok.....	14
3. Az Integrált Területi Program (továbbiakban ITP) célrendszere és integráltsága	22
3.1 Az ITP CélrendszerE	22
3.2 Az ITP 2.0 területi-térségi integráltsága – funkcionális térségi lehatárolások	25
3.3 Az ITP célrendszer érvényesítésének irányelvei a megyei TOP források felhasználása során	28
4. Az Integrált Területi Program forrásallokációja.....	42
5. A TOP intézkedési keretösszegek felhasználási módok szerinti megosztása	47
TOP 1. prioritás - Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	4847
TOP 2. prioritás - Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	5049
TOP 3. prioritás - Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken.....	5251
TOP 4. prioritás - A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	5554
TOP 5. prioritás - Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés	5756
6. Az ITP indikátorvállalásai.....	6259
7. Az ITP ütemezése.....	6662

Bevezető

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény módosításával a megyei önkormányzatok legfontosabb feladata a megye fejlesztéspolitikájának kialakítása, a területrendezés, terület - és vidékfejlesztés tudatos tervezésével, koordinációjával a megye társadalmi és gazdasági fejlődésének elősegítése. Az új feladatkör magával hozta a közgyűlés külső és belső kapcsolatrendszerének kiszélesítését, a korábbi együttműködési megállapodások megújítását.

A közgyűlés döntéseit megalapozó szakmai és területi intézményrendszer felállításával 2012-től megkezdődött a fejlesztéspolitikát megalapozó tervezési folyamat. 2014. március 7-én széleskörű társadalmasítást követően elfogadást nyert a 2030-ig szóló megyei területfejlesztési koncepció, majd 2014. augusztus 28-án a 2014-2020 közötti időszakra szóló területfejlesztési stratégiai és operatív program, 2015. szeptember 24-én pedig elfogadást nyert a megye első „Stabilan az élvonalban” elnevezésű Integrált Területi Programja.

Ezek alapján a megyei önkormányzat – a megye adottságainak és lehetőségeinek mérlegelése alapján - az országon belüli jelenlegi pozíció megőrzését tekinti reális jövőképnek. Ahhoz azonban hogy a megye a következő évtizedekben is „Stabilan az élvonalban” tudjon maradni, markáns és összehangolt lépésekre van szükség. A következő évek kiemelt feladata az új térszerkezeti erővonalak és térségi együttműködési hálózatok kiépítése a jelenleg is már versenyképes, illetve versenyképessé tehető ágazatok, térségek megerősítése érdekében, és a sokrétű alkalmazkodás feltételeinek megteremtése, tekintettel a klímaváltozásra, valamint a vidéki térségek elkerülhetetlennek látszó demográfiai zsugorodására.

A megye három átfogó cél mentén kívánja szervezni a fenti feladatok megvalósítását. Az átfogó célok vállaltan területi kötődésűek, tükrözve a megye sokféleségét, egyúttal pedig elkötelezettségét a területi szemlélet markáns érvényesítése mellett.

A megye középső tengelyében egy 200 ezer fő körüli népességet elérő városhálózati csomópont kialakítása, az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció által tervezett csapágyváros koncepcióval összhangban. A Tatabánya központú városhálózati csomópont Oroszlány, Tata és Komárom városokkal és közvetlen térségükkel, gazdasági és lakóterületi, természeti-kulturális vonzerő szempontjából is a határon átnyúló makrotérség versenyképes pólusává válhat. Gazdasági súlya túlmutat határainkon, melyet tovább erősít a Tatabánya-Esztergom és térsége Járműipari Körzet kijelölése és felépítése, tudásbázisának kiépítése. A térségben kiemelt jelentőségű a szolgáltatások és az intermodális közlekedési infrastruktúra kapcsolatok fejlesztése, és a szolgáltatások térségi szintű összehangolása is.

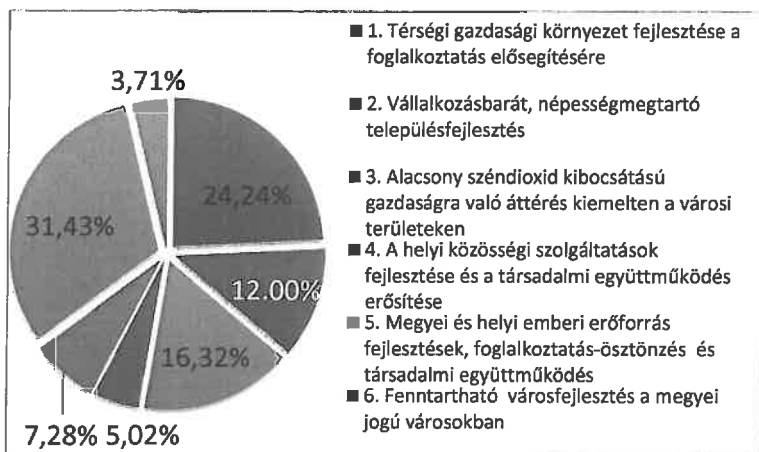
A Duna menti térség új minősége célkitűzés, összhangban az Európai Unió Duna Stratégiájának célkitűzéseivel, a Duna mentét újra a megye egyik stratégiai jelentőségű térségévé kívánja fejleszteni. A megye e térségben az Esztergomtól a nyugati megyehatárig húzódó, diverzifikált, több lábon álló társadalmi-gazdasági egységet vizionál. A zóna két meghatározó város csoportja, a Komárom-Révkomárom-Almásfűzitő-Ács város csoport és az Esztergom-Párkány-Dorog-Tát-Nyergesújfalu város csoport közötti, nagy szállítóforgalom bonyolítására kevésbé alkalmas Duna menti zónában egy Dunára szerveződő, magas presztízsű lakó- és rekreációs terület, illetve környezetbarát, kreatív kis- és mikro-vállalkozási térség kibontakozásának lehetőségét látja. Emellett minél nagyobb arányban ki kell használni a meglévő ipari parkokat, tekintettel a jelenleg is meghatározó multinacionális nagyvállalatok beszállítói igényeire, azokra a korábbi szakmakultúrákra, melyek megfelelő alapjai lehetnek a helyi gazdaság fejlődésének. Ebben a vízióban a tervezett határon átvívelő közlekedési kapcsolatok [komáromi híd, esztergomi teherkomp (híd), további kompok], az Esztergom – M1 autópálya közötti kapcsolat kiépítése, az esztergomi logisztikai integrált program, a három világörökség-várományos terület és a tervezett EUROVELO és ráfűződő kerékpárhálózatok meghatározó tényezők.

A megyei vidéki tájak új egyensúlyának alapja a Kisalföld, illetve a dombvidéki tájak differenciált fejlesztése. A megye kistáji területeinek – jelenleg nem az értékén kezelt – rendkívül jó mezőgazdasági adottságai és a fennmaradt termelési kultúrája, valamint a térség megújuló energiatermelésben betöltött szerepe a jövőben igen jól kihasználhatók. A dombvidéki tájak népességmegtartó és jövedelemtermelő képessége csak a térség adottságaihoz igazodó, azt felértékelő dombvidéki tájgazdálkodás XXI. századi újraszerveződése mellett növelhető olyan mértékben, hogy az a jelenlegi – Európa legtöbb vidéki térségét érintő – zsugorodási trendek mérsékléséhez érdemben hozzá tudjon járulni. A „XXI. századi” magában foglalja az integrált vízgazdálkodást, a természetkímélő mezőgazdasági termelés és feldolgozást, a megújuló erőforrások bővülő használatát, a gazdálkodók, valamint a környező városi piacok közötti szoros kooperációt. A helyi gazdaság fejlesztésében vonzó szolgáltatásokat kell nyújtani a kis- és középvállalkozásoknak, hogy fejlődjenek és munkahelyteremtő beruházásaik révén hozzájáruljanak a térség népességmegtartó képességének megőrzéséhez. A vonzó természeti környezetet irányított termék és szolgáltatás kínálatával kell ötvözni, annak érdekében, hogy a turizmus ezekben a térségekben is fejlődjön. A naturparkok szervezése és működtetése ehhez jó alapokat szolgáltathat.

E célkitűzések megvalósításához az uniós operatív programok és hazai források támogatására is szükség van. A megyének felelőssége, hogy minden eszközével segítse a pályázati eredményességet az ágazati, területi uniós és a hazai forrásokból, hiszen a területfejlesztési program jó része csak ezek bevonásával valósulhat meg. A megyei önkormányzat a fejlesztési célok egy részéhez azonban konkrétan is hozzájárulhat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) megyére eső forrásai felhasználásának jó megtervezésével és a felhasználás koordinálásával.

Az EU kohéziós politikájának megfelelően, az EURÓPA 2020 stratégiai célkitűzéseinek – az intelligens, fenntartható, befogadó növekedés elérése – magyarországi megvalósítását biztosítva a TOP elsődleges célja a térségi gazdaságfejlesztés és a foglalkoztatás érdemi növelése. Ez meghatározóan a megyei integrált területi programokon keresztül történik.

A TOP hét prioritástengelye közül az első öt prioritástengely forrásai felhasználásának tervezésére egyedül a megyéknek van lehetősége. A 6. prioritás a fenntartható városfejlesztés jegyében a megyei jogú városokat segíti, míg a 7. prioritás a CLLD források felhasználásáról egy speciális eszköz által gondoskodik.

1. ábra:
TOP források prioritásokra bontott arányai

A hatékony felhasználás érdekében szükségessé vált egy megyei Integrált Terület Program (ITP) elkészítése, melynek az a feladata, hogy meghatározza a megye számára kormányhatározatban lefektetett TOP forráskeret felhasználásának rendszerét, és biztosítsa, hogy a megye a helyi szükségletekre válaszolva, integrált módon, a lehető legtöbb területi szereplőt bevonva járuljon hozzá a TOP célértékek megvalósulásához. Az ITP megvalósításával, a TOP források irányított felhasználásával tovább növekedik a megye felelőssége a fejlesztési kérdésekben, döntései befolyásolják az önkormányzatok gazdasági-, település-, és intézményfejlesztési mozgásterét.

Az 1702/2014 (XII.3) kormányhatározat 2. melléklete alapján a megye tervezési jogkörében készülő megyei ITP indikatív forrása 25,94 mrd forint (310,1 Ft/Euró árfolyamon számolva).

	Megye	Forrás (Mrd Ft)
1.	Bács-Kiskun	63,23
2.	Baranya	38,02
3.	Békés	57,94
4.	Borsod-Abaúj-Zemplén	93,05
5.	Csongrád	29,19
6.	Fejér	32,10
7.	Győr-Moson-Sopron	23,35
8.	Hajdú-Bihar	49,62
9.	Heves	41,69
10.	Jász-Nagykun-Szolnok	53,78
11.	Komárom-Esztergom	25,94
12.	Nógrád	41,13
13.	Somogy	43,45
14.	Szabolcs-Szatmár-Bereg	89,28
15.	Tolna	27,55
16.	Vas	21,14
17.	Veszprém	45,17
18.	Zala	23,05

Az ITP-ről, a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (továbbiakban: 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet) rendelkezik.

Az ITP készítését megelőző megyei tervezési fázisok, és partnerségi folyamat

MÉRFOLDKÖVEK	TELJESÍTÉS IDŐPONTJA (HATÁROZAT SZÁMA, AHOL RELEVÁNS)
Megyei Területfejlesztési Koncepció Helyzetfeltárásának indulása	2012. június
Unió és hazai forrásból támogatandó megyei projektötletek gyűjtése	2012. június-augusztus
Megyei Területfejlesztési Koncepció társadalmisításához kapcsolódó Partnerségi Terv elfogadása	2012. október 25.
Megyei Területfejlesztési Koncepciót megalapozó helyzetértékelés elfogadása	2012. november 29.
Megyei Területfejlesztési Koncepció, javaslattevő fázis – célok, prioritások, tervezői változat elfogadása	2012. december 14.
Megyei Területfejlesztési Koncepció egyeztetési változatának elfogadása	2013. április 15.
Tervezői válaszok a javaslati fázis véleményezési eljárásában	2013. június 28.
Megyei Területfejlesztési Koncepció Területi hatásvizsgálati eljárás	2012. december-2013 június
Megyei Területfejlesztési Koncepció helyzetértékelés utóvizsgálatának lezárása	2013. november 28.
Megyei Területfejlesztési Koncepció Területi Hatásvizsgálatának lezárása	2013. november 28.
Megyei Területfejlesztési Koncepció véglegesítéséhez elengedhetetlen Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció elfogadása	2014. január 3.
Megyei Területfejlesztési Program prioritásstruktúráját bemutató munkaváltozat elkészítése	2014. február 28.
Unió és hazai forrásból támogatandó megyei projektötletek gyűjtése, rendszerezése – 1. kör	2013. június-2014. február
Megyei Területfejlesztési Koncepció javaslattevő fázisának elfogadása	2014. március 7. (3/2014. Közgyűlési Határozat)
Megyei Területfejlesztési Program struktúra egyeztetési változatának jóváhagyása a Megyei Közgyűlés által	2014. március 7.
Megyei Területfejlesztési Stratégia Területi hatásvizsgálati eljárása	2014. január-2014 május
Unió és hazai forrásból támogatandó megyei projektötletek	2014. február - folyamatosan

MÉRFOLDKÖVEK	TELJESÍTÉS IDŐPONTJA (HATÁROZAT SZÁMA, AHOL RELEVÁNS)
gyűjtése, rendszerezése – 2. kör (KDRFÜ bevonásával)	
Projektötletek értékelése	Folyamatosan
Megyei Területfejlesztési Program miniszteri, államigazgatási egyeztetése és társadalmasítása	2014. július 31.
Megyei Területfejlesztési Program közgyűlés általi elfogadása	2014. augusztus 28. (92/2014 (08.28.) sz. Közgyűlési Határozat)
ITP 1.0 változat elkészítése és közgyűlési elfogadása	2014. október 31. 108/2014 (10.31.) sz. Közgyűlési Határozat
Komárom-Esztergom Megye Integrált Területi Programjának továbbtervezésével és a program végrehajtásával kapcsolatos információk, a tervezést támogató döntések meghozatala	2015. február 26. (16/2015. (II.26.) sz. Közgyűlési Határozat)
Területi Kiválasztási Kritérium Rendszer kiválasztása	2015. február 26. (17/2015. (II.26.) sz. Közgyűlési Határozat)
Komárom-Esztergom Megye Integrált Területi Programja tervezet megvitatása, elfogadása	2015. április 30. 56/2015 (IV.30.) Közgyűlési Határozat
Komárom-Esztergom Megye Integrált Területi Programja elfogadása	66/2015 (05.08.) sz. Közgyűlési Határozat 82/2015 (VI.25.) sz. Közgyűlési Határozat 119/2015 (IX.24.) Közgyűlési Határozat
Komárom-Esztergom Megye Integrált Területi Programja módosítása tervezői változatának egyeztetése	86/2016. (VI.30.) Közgyűlési Határozat
Komárom-Esztergom Megye Integrált Területi Programja 1. sz. módosítása minőségbiztosítást követő elfogadása	110/2016. (IX.29.) Közgyűlési Határozat
Komárom-Esztergom Megyei Integrált Területi Program 2. sz. módosítása minőségbiztosítást követő elfogadása	86/2017 (VI.29.) Közgyűlési Határozat
Komárom-Esztergom Megyei Integrált Területi Program 3. sz. módosításának minőségbiztosítást követő elfogadása	..../2018 (IV.26.) Közgyűlési Határozat

Megelőző tervfázisok egyeztetési folyamatai

TÉMA, RÉSZVEVŐK	IDŐPONT
Rába-Duna-Vág EGTC egyeztetés (Győr)	2012.november 30., 2013. június 25, november 30.

Pest és Fejér Megyei Önkormányzat egyeztetés	2013. szeptember 16. 2015. március-április több alkalommal
Városokkal egyeztetés	2013. szeptember 19.
Rába-Duna-Vág EGTC egyeztetés (Győr)	2013. november 6.
Turisztikai egyeztetés (Tatabánya)	2013. november 13.
KISZÖV egyeztetés	2013. december 3.
Térségi egyeztetés: Bakonyalja (Tatabánya)	2014. február 3.
Térségi egyeztetés: Gerecse-Pilis (Tatabánya)	2014. február 3.
Térségi egyeztetés: Kisalföld (Tatabánya)	2014. február 4.
Térségi egyeztetés: Duna mente (Tatabánya)	2014. február 4.
Szakképzési fórum (Tatabánya)	2014. február 5.
Turizmusfejlesztési fórum (Tatabánya)	2014. február 5.
Tata és térsége egyeztetés (Tata)	2014. február 14, 2015. március 10.
KEM Agrárkamara	2014. február 14.
Térségi egyeztetés: Városhálózati csomópont (Tatabánya)	2014. február 18.
Egyeztető tárgyalás: KLIK	2014. február 18.
LEADER HACS egyeztetés	2013. május 17, 2014. február 19. 2015. január 22, 2015. április 16.
Várostérségi gazdaságfejlesztési fórum (Komárom)	2014. március 3.
Várostérségi gazdaságfejlesztési fórum (Esztergom)	2014. március 4.
Turisztikai konferencia (Tata)	2014. március 26.
Várostérségi gazdaságfejlesztési fórum (Tatabánya)	2014. április 4.
Egyeztető tárgyalás: KLIK	2014. május 12.
KEM Területfejlesztés- és Vidékfejlesztési Kollégium ülése	2014. június 10. 2015. október 31. 2015. március 31. (kibővített: közgyűlési tagok, városok, HACS-ok, o.gy. képviselők)
HACS-ok, TDM-ek, főépítészek, Által-ér szövetség, GFSZ részvételével	2014. június 10. 2014. október 15.
Kisbéri és Komáromi járás projektcsomagjainak egyeztetése (Kisbér)	2014. június 12.
Esztergomi járás projektcsomagjainak egyeztetése (Tát)	2014. június 14.
Városhálózati projektcsomagjainak egyeztetése (Tatabánya)	2014. június 16.
Kisbéri fejlesztési kerekasztal (Kisbér)	2014. június 25.
Tatai járás projektcsomagjainak egyeztetése (Tata)	2014. június 30.
Nemzetgazdasági Tervezési Hivatallal	2014. 1014.február 2. 2014. április 22, 24 2014. június 25. 2014. szeptember 24.

Tatabányai Megyei Jogú Várossal	2014. április 4, október 16, 2015. február 16, 24, március 27, május 4.
Közlekedési munkacsoport	2014. szeptember 19., 2014. október 11. 2015. március 20.
Vízgazdálkodási munkacsoport	2014. október 20.
Forster Központtal	2014. október 10., 2015. február 4.
MNV Zrt-vel	2014. október 15.
Megyei Munkaügyi Központtal	2014. október 18. 2015. február 19.
TDM-ekkel	2015. február 20. 2015. március 19.
Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat	2015. január 16.
KD. RFÜ-vel	2014. február 5, szeptember 16, 2015. március 25. 2015. április több alkalommal
Duna-Ipoly Nemzeti Park, Vértesi Erdőgazdaság	2015. március 11. 2015. április 20.

272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet szerint a Kormány az alábbi ITP tartami elemeket hagyja jóvá:

- az elfogadott ITP megnevezését,
- az ITP-t végrehajtó területi szereplő megnevezését,
- az ITP teljes 7 éves forráskeretét,
- az ITP végrehajtása révén elérendő indikátor célértékeket,
- az intézkedés, valamint tematikus célkitűzés szerinti forrásallokációt.

Az ITP elvárt tartalma:

- területi kiválasztási kritériumok meghatározása
- a program célrendszerének elvei, meghatározása
- a program forrásallokációja
- a forrás felhasználási módok meghatározása
- indikátorvállalások
- a források felhasználásának ütemezése

Az ITP-t az 1562/2015 (VIII.13.) Korm. határozat hagyta jóvá.

A Kormány döntését követően megkezdődött a megyei felkészülés a végrehajtásra, igazodva az 1580/2015. (IX.4.) Korm. határozatban foglaltakhoz.

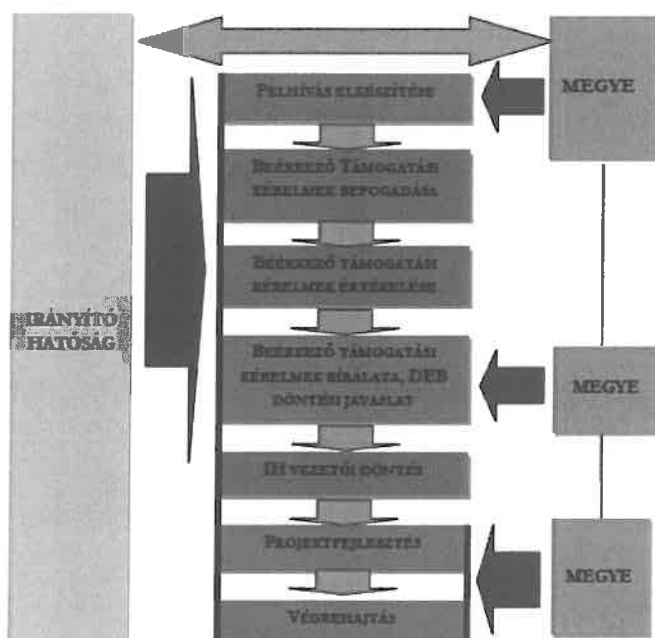
Ennek keretében:

- több fordulóban megtörtént a felhívás tervezetek véleményezése
- folytatódott a fejlesztési igények pontosítása, a projektgenerálás
- az 1811/2015. (XI.10.) számú – a TOP 2015. évi éves fejlesztési keretét /ÉFK/ megállapító – Kormány határozathoz igazodva kerültek véglegesítésre a támogatási felhívások megyei terület specifikus mellékletei /TSM/, így a TKKR szakmai értékelési szempontjai, a pályázati időszakok, a meghirdetésre kerülő források nagysága és a támogatható projektméret
- 2015 végétől jelentek meg a TOP támogatási felhívásai.

A megye logkörei az ITP megvalósításában (Feladatok a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 19. §-a szerint):

„A területi szereplő

- a) kidolgozza az ITP szintű kiválasztási kritériumokat, figyelembe véve az operatív programban és az e rendeletben meghatározott horizontális követelményeket,
- b) a kiválasztási kritériumok alapján összeállítja az ITP-t és kezdeményezheti annak módosítását,
- c) véleményezi az irányító hatóság által megküldött felhívást és megadja a területi szempontú értékelési szempontokat,
- d) e rendeletben meghatározott esetben szavazati joggal részt vesz a döntés-előkészítő bizottság ülésén, vagy e rendeletben meghatározott esetben a területi szempontú értékelési szempontokat értékeli és az irányító hatóság elé terjeszti,
- e) adatot szolgáltat az irányító hatóság részére az éves fejlesztési keret összeállításához,
- f) végrehajtja az ITP-t, amelynek keretében a kedvezményezettektől és az irányító hatóságtól a támogatott projektekről adatszolgáltatást kérhet, részt vehet a projektfejlesztésben és a kedvezményezett kérelmére a projektmenedzsment tevékenységek ellátásában.”

2. ábra: Az Irányító Hatóság és a megye szerepének megosztása

A további tervezési teendőket az 1018/2016. (I.22.) Kormányhatározat határozta meg - amely a 2014-2020 közötti programozási időszak uniós forrásainak teljes körű felhasználását elősegítő intézkedésekről szól - és a megyei integrált területi program módosításához vezettek.

Ezen belül:

- a TOP ÉFK-t megállapító 1005/2016. (I.18.) Kormányhatározat, illetve az azt módosító 1143/2016. (II.21.) Kormányhatározat szerint 2016. március 11-én került megküldésre az Irányító Hatósághoz a felhívások megyei keretemelésére vonatkozó javaslat.
- Az IH felé 2018. április 12-án elküldésre került a 272/2014. (XI.5.) Kormány rendelet 57.§ (4) bekezdésében foglaltak szerint a tervdokumentum jelen módosításának kezdeményezése.

Ezek a feladatok a megyei önkormányzat testületétől és hivatalától új típusú tevékenységeket és döntés előkészítést, döntéseket igényelnek.

Olyan struktúrát kell működtetni (hivatalon belüli vagy hivatalon kívül/vagy részben kívül), amely alkalmas az ITP megvalósulásának nyomon követésére, szükséges módosításának, az éves forráskeretek meghatározásának előkészítésére, ugyanakkor eredményes az ITP forrásokból megvalósuló projektek gondozásában, előkészítésében és akár lebonyolításában is, az egyéb pályázati lehetőségek figyelésében és közvetítésében. Ez a záloga az ITP eredményes végrehajtásának, és a forráselvonás megelőzésének.

A megyei önkormányzat köteles részt venni - a megyei jogú városon kívül - a területén található települési önkormányzatok közfeladat fejlesztési projektjei előkészítésében és megvalósításában, ha azt a települési önkormányzat kéri. A megyei önkormányzat aktív szerepet kíván vállalni a megye területén lévő települések önkormányzatai projektjeinek megvalósításában.

Döntő fontosságú mind az ITP, mind az önkormányzat területfejlesztési feladatai vonatkozásában a partnerségi rendszer fenntartása, illetve annak a végrehajtási feladatokhoz igazítása.

2. Területi Kiválasztási Kritériumok

A 2014-2020 közötti európai uniós költségvetési ciklusban a Területi és Településfejlesztési Operatív Program megvalósítása ún. területi kiválasztási eljárásrend szerint történik. Az eljárásrend során a támogatási kérelmek elbírálása – a jogszabályi-formai megfelelést követően – előre meghatározott kritériumok alapján történik. E kritériumok egyik részét az Irányító Hatóság (továbbiakban (IH) által a – a 2007-2013 közötti cikusból már jól ismert – kötelező kritériumok adják (TOP-nak való megfelelés, társadalmi – gazdasági - környezeti fenntarthatóság, megvalósítás kockázata, előkészítettség). A másik része új elem, ezek az ún. saját területi kiválasztási kritériumok.

A kiválasztási kritériumrendszer szükségességét a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet keretében rögzítette. Eszerint:

„54/D. § Területi kiválasztási eljárásrendben kell döntenie a főváros, a megye és a megyei jogú város integrált területi programja keretében támogatandó projektek támogatási kérelmeiről a területi programok esetén, ahol a program a területi kiválasztási eljárásrend alkalmazását írja elő.”

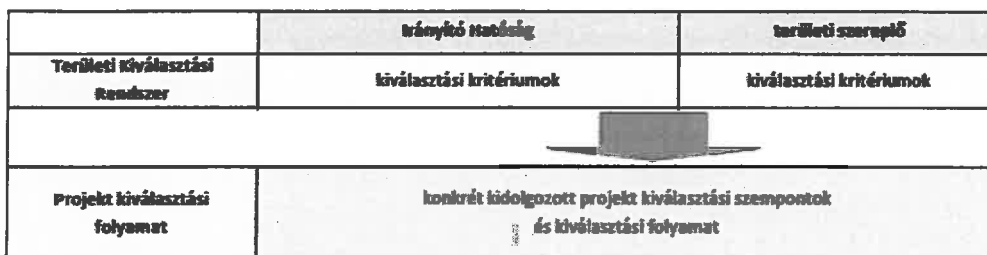
„57. § (1) A területi szereplők a monitoring bizottság által jóváhagyott kiválasztási szempontrendszer alapján készítik az Integrált Területi Programokat (a továbbiakban: ITP) és benyújtják a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Irányító Hatóság működtetéséért felelős miniszter részére.”

Ebből adódóan a megye feladata egy Területi Kiválasztási Kritérium Rendszer megalkotása, majd benyújtása az IH felé. Ezek lehetővé teszik a megye szempontjainak érvényesítését a projektkiválasztás során.

A kiválasztási kritériumok horizontális, a teljes ITP-t átszövő ALAPELVEK, amelyek a megyei területfejlesztési programban megfogalmazott célokból levezethetők, azokhoz illeszkednek. E kritériumok minden egyes felhívás kapcsán felhívás-specifikus értékelési szempontokká kerülnek átalakításra, amelyek minden felhívásban megjelennek, de minden esetben az adott témára igazítva, átfogalmazva, konkretizálva. A megyének javaslattevési véleményezési joga van a projektfelhívásokat illetően, ahol ezekre a területspecifikus értékelési szempontokra, azok súlyozására vonatkozóan a megye tehet javaslatot, az IH iránymutatásai alapján.

A Területi Kiválasztási Kritérium Rendszer területi szereplőre specifikált elemeinek a TOP Monitorig Bizottsággal történő elfogadtatása minden esetben az ITP elkészítésének kötelező, megelőző lépése. A kritériumok horizontálisak, az ITP szintjére vonatkoznak, így egyetlen alkalommal kerülnek meghatározásra.

A Területi Kiválasztási Kritérium Rendszer olyan kritériumokat tartalmaz, amelyek keretét képezik és elvi megalapozását adják a későbbiekben a projektkiválasztásnak. Fontos, hogy a kiválasztási kritériumok nem egyenlők az értékelési szempontokkal, viszont az értékelési szempontok a kiválasztási kritériumokból kerülnek levezetésre

A saját területi kiválasztási kritériumok meghatározásához a megyék segítséget kaptak azzal, hogy az IH javaslatokat adott, de a megye ezektől eltérhetett.

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat az 1702/2014. (XII.3.) Korm. határozat alapján meghatározott Integrált Területi Programja forráskeretének felhasználásához a 16/2015. (II.26.) sz. Közgyűlési határozata alapján az alábbi saját Területi Kiválasztási Rendszer kritériumokat kívánja figyelembe venni és elfogadásra előterjeszteni a Monitoring Bizottság felé.

1.táblázat:

A) IH által meghatározott kötelező kritériumok

Sorszám	Kritérium megnevezése	Tartalmi magyarázat
I.1.	Illeszkedés a TOP céljaihoz	A kiválasztás kritériuma, a TOP valamely konkrét céljához/céljaihoz való szoros illeszkedés és a kapcsolódó indikátorokhoz való hozzájárulás.
I.2.	Szakmai indokolttság, igény és kihasználtság	A kiválasztás kritériuma a beavatkozás indokolttsága. Szükséges a szakmai alátámasztás, indoklás és/vagy igényfelmérés és kihasználtsági terv.
I.3.	Megalapozottság	A kiválasztás kritériuma, hogy a fejlesztési elképzelés kivitelezhetősége, megvalósíthatósága milyen mértékben megítélhető a rendelkezésre álló információk, és a benyújtásra került dokumentumok alapján. A szempont ennek megfelelően garanciát is jelent pl. a vállalt indikátorértékek teljesítésére és a költségigényekre vonatkozóan.
I.4.	Kockázatok	A kiválasztás kritériuma, hogy a megvalósíthatóság és a
I.5.	Projekt komplexitása	A kiválasztás kritériuma, hogy a beavatkozás mennyire képes hozzájárulni működőképessé rendszerek létrehozásához.
I.6.	Hatás	A kiválasztás kritériuma, hogy mekkora földrajzi területen, illetve hogy milyen számú érintett körben váltja ki a beavatkozás a hatását.
I.7.	Integrált megközelítés	Az ágazati OP-k projektjeihez, illetve a TOP más intézkedéseinek projektjeihez való kapcsolódás, a tervezett fejlesztések egymáshoz való illeszkedése, szinergikus hatása.
I.8.	Fenntarthatóság	Kiválasztási kritérium a beavatkozás eredményeként megvalósuló produktum társadalmi, környezeti és leginkább pénzügyi fenntarthatósága, az erőforrás-hatékonyság, az alacsony károsanyag-kibocsátás és környezetterhelés, a környezettudatosság (pl. a fejlesztésekben az energiahatékonysági szempontok érvényesítése, megújuló energiaforrások, a kedvezőbb környezeti hatásokkal járó megoldások előnyben részesítése). A tervezett fejlesztés az ÜHG kibocsátást a lehető legkisebb mértékben növelje,

		lehetőleg csökkentse. A fejlesztés pénzügyileg megalapozott, a projekt megvalósításához és működtetéséhez szükséges pénzügyi erőforrások rendelkezésre állnak, többlet fenntartási támogatást nem igényelnek.
I.9.	Esélyegyenlőség	A kiválasztási kritérium a fejlesztés azon aspektusát vizsgálja, hogy az semmilyen módon ne legyen kirekesztő egyetlen társadalmi csoport számára sem.
I.10.	Költséghatékonyság	A beruházás költséghatékony módon, reális és takarékos költségvetéssel tervezett.
I.11.	Eredményesség	A fejlesztési elképzelés reálisan járul hozzá a releváns indikátorteljesítéshez.

B) A megye által javasolt, saját hatáskörben meghatározott Területi Kiválasztási Kritériumok és a kritériumok kiválasztásának indoklása

	KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	TARTALMI MAGYARÁZAT	ALKALMAZÁS
II.2.1	Illeszkedés a megyei területfejlesztési programhoz	A kiválasztás kritériuma, a megye területfejlesztési programjához és az adott témában megjelenített indikátorokhoz való hozzájárulás.	IGEN / NEM
	Indoklás	A megye területfejlesztési programjához való hozzájárulás biztosítja átfogóan a széles körű konszenzuson alapuló megyei fejlesztési célok következetes megvalósítását. Illeszkedő megyei program cél(ok): a megyei területfejlesztési program összes célja	
II.2.2	Hozzájárulás a megye gazdaságának diverzifikálásához	A kritérium bevezetése a gazdaság megerősítésén túl a megye gazdaságának mind ágazati, mind vállalkozás-szerkezeti, mind pedig innovációs kapacitás bővítését szolgálja.	IGEN / NEM

KRITÉRIUM MÉGNEVEZÉSE	TARTALMI MAGYARÁZAT	ALKALMAZÁS
Indoklás	<p><u>Alaphelyzet:</u> A multinacionális nagyvállalatok jelenléte nagyon fontos a megye számára, de dominanciájuk miatt nagyfokú a gazdaság kietettsége. Ennek oldása a helyi vállalkozói kedv erősítésével, a KKV-k versenyképességének, piacra jutási esélyeik, innovációs kapacitásaik javításával, a helyi erőforrások fenntartható használatának fejlesztésével, a látens potenciálok kibontakoztatásával történhet.</p> <p><u>Célok:</u></p> <p>A vidéki gazdaságban a helyi mezőgazdasági termékek helyi piacokra való eljuttatásának, értékesítésének fejlesztése a közösségi, szolgáltatásként biztosított agrárlogisztikai infrastruktúra kialakításával, a vállalkozásokat segítő, a helyi termékek menedzsmentjéhez, piacra jutásához kapcsolódó programok, szolgáltatások szervezésével. Kiemelten fontos a hátrányos helyzetű Bakonyalja helyi gazdaságának megerősítése, gazdasági területkínálatának fejlesztése a jelentkező vállalkozói fejlesztési igényekre építve.</p> <p>A Tatabánya-Esztergom kiemelt járműipari körzette nyilvánított térségében az ágazat bővülése, KKV-k megerősítése, humánerőforrás és innováció fejlesztése a cél.</p> <p>Az Oroszlánytól Komáromig (É-Komárom) összekapcsolt agglomerálódó térben javul a fogadóképesség a szolgáltató-központi funkciók megtelepedésére és nő a kereslet a változatos nagyvárosi szolgáltatások iránt, ami a térség élhetőségét és foglalkoztatási kapacitását, „diplomás-megtartó képességét” egyaránt növeli. Az ipari parkokban megtelepedő nagyvállalatok beszállítói körének bővülése a városi térségek települései számára is lehetőséget biztosít gazdasági területeik fejlesztésére, megteremtve az infrastrukturális feltételeket a helyi vállalkozások beszállítóvá válásához is.</p> <p>A Duna menti struktúraváltás célja, hogy az ikervárosok és közvetlen térségük országhatáron is átnyúló gazdasági-szolgáltató szerepe megerősödjön, míg a közöttük lévő, nehezebben elérhető térségben az innovatív, kreatív, környezetbarát vállalkozások váltsák fel a térséget mind inkább elhagyó nehézipart, építve a meglévő kezdeményezésekre és hagyományokra (papír, megújuló energia, korszerű táplálkozás) Cél a barnamezős területek versenyképessé tétele, minél nagyobb arányú bevonása a gazdaságélénkítési, bővítési folyamatokba.</p> <p>Az ikervárosok térségben a jelenlegi gazdasági területi kínálatok szűkülése ugyanakkor indokolja új iparterületek kialakítását, a meglévő ipari parkok bővítését,</p> <p>A megye gazdag épített és természeti értékeinek, különös tekintettel a világörökség várományos értékekre, különféle tematikák mentén rendszerbe szervezett turisztikai kínálatcsomagokká fejlesztése és bemutatása, ezek minél szélesebb körű hasznosítása, a helyi rekreációs igények kielégítése, ezzel az élhetőség, lakóterületi vonzerő növelése is.</p>	

	KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	TARTALMI MAGYARÁZAT	ALKALMAZÁS
		<p>Kiaknázatlan lehetőség a fejlettebb Közép-Magyarországi régió és a Nyugat-Dunántúli régió közötti hiányzó láncszem –„kapocs és kapu”- szerep betöltése, valamint a határon túli elmaradottabb térségek vonatkozásában a fejlesztési, térszervezési pólusfunkciók erősítése.</p> <p><u>Illeszkedő megyei program cél (ok):</u></p> <p>IF1. Tatabánya központú városhálózati csomópont nagytérségi beágyazódása</p> <p>IF2 Duna menti struktúraváltó jövőgazdaság, ikervárosok térségi szervező szerepének megerősítése</p> <p>IF3 Bakonyalja térségi integrációja, alkalmazkodó képességeinek megerősítése</p> <p>IF4 Megyei turisztikai program</p> <p>FÜ5. Leromlott, alulhasznosított városi területek megújítása</p>	
	Hozzájárulás a munkához jutás feltételeinek javításához	A kritérium bevezetésével mind a rendelkezésre áll (és potenciális humánerőforrás minőségének és mobilitásának fejlesztéséhez, mind a munkahelyteremtéshez, mind pedig a megyében rendelkezésre álló munkaerő és a számára legmegfelelőbb munkahely közötti találkozás esélyének növeléséhez való hozzájárulást preferálja.	IGEN / NEM
113:	Indoklás	<p><u>Alaphelyzet:</u></p> <p>A megye relatív kedvező foglalkoztatási szintjének fenntartása komplex, összehangolt beavatkozást igényel egyrészt a munkaerő minősége és mobilitása, másrészt a munkaerő-piaci kínálat bővítése (meglévő foglalkoztatók konszolidálása, foglalkoztató kapacitásuk bővítése, további jelentős foglalkoztatók megtelepedése), harmadrészt a munkaerő és a munkahely egymásra találása tekintetében.</p> <p><u>Cél</u></p> <p>A megyében is javítandó a munkaerő-piaci központok, munkahelyek elérhetősége. A tömegközlekedés fejlesztésében minőségi előrelépésként több városban is tervezett intermodális közlekedési csomópont kiépítése. A hiányzó óvodai és bölcsődei kapacitások kiépítésére, a meglévők felújítására mind a városi, mind a vidéki települések esetében nagy az igény, részben a hosszabb ideje elmaradt felújítások, részben az óvodai oktatás/nevelés kötelező igénybevétele okán. Különösen fontos a falvak intézményeinek fejlesztése, hiszen a színvonalasabb szolgáltatások hozzájárulnak a helyben maradáshoz, a falvak népességmegtartásához, a foglalkoztatottak számának növekedéséhez. Az aktív korúak munkaképessége fenntartásának feltétele az egészségügyi alapellátás fejlesztése is, és a megelőzés, melynek színvonala nagy területi különbségeket mutat, a falvak esetében különösen. A megye több településén, térségében, de egyes gazdasági ágazatokban is megoldandó probléma a hátrányos helyzetű munkaképes rétegek felkarolása, részükre</p>	

	KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	TARTALMI MAGYARAZAT	ALKALMAZÁS
		<p>képzési, felzárkóztatási programok szervezése, a vállalkozói hajlandóság növelése, életkörülményeik javítása.</p> <p>Munkaerő-piaci kínálat bővítésének (meglévő foglalkoztatók konszolidálása, foglalkoztató kapacitásuk bővítése, további jelentős foglalkoztatók megtelepedése) fontos eszköze a gazdasági területek külső és belső megközelíthetőségének javítása, de igény mutatkozik összekapcsolásukra is (városhálózati térség). Az infrastrukturális fejlesztések is a telephelyek versenyképességének javítását szolgálják, csakúgy, mint a barnamezős területek megtisztítása, előkészítése. A foglalkoztatást növelik a turisztikai fejlesztések, de a köztisztviselő-hálózat fejlesztése is.</p> <p>A harmadik pillér kiemelt eleme a foglalkoztatási paktum, illetve minden olyan közösségi projekt, ami a társadalom kapacitásépítését szolgálja.</p> <p>Fontos szerepet szán a megye a térségi szinten összehangolt szociális foglalkoztatásnak (szociális szövetkezeteknek) a tájfenntartásban (tájgondnokság), vízgazdálkodásban, biomassza hasznosításban, stb.</p> <p><u>Illeszkedő megyei program cél (ok):</u></p> <p>IF1. Tatabánya központi város-hálózati csomópont nagytérségi beágyazódása</p> <p>IF2. Duna menti struktúraváltó jövőgazdaság, ikervárosok térségi szervező szerepének megerősítésével</p> <p>F3. Bakonyalja térségi integrációja, alkalmazkodó képességének megerősítése</p> <p>FÜ2. Leromlott, alulhasznosított városi területek megújítása</p> <p>FÜ3. Köztisztviselő hálózat térségi szinten összehangolt fejlesztése</p> <p>Megyei/térségi/ágazati foglalkoztatási paktumok</p>	
11.4	Hozzájárulás a területi és társadalmi kohézió erősítéséhez	<p>A kritérium bevezetésével szemponttá válik a projekt hozzájárulása a város-hálózat szerepének megerősítéséhez, a város-vidék kapcsolat többirányú erősítéséhez, a falvak felzárkóztatásához, a térségi elérhetőség javításához, a sajátos megyei térség identitásának erősítéséhez, a térségek adottságait és az ott élők készségeit egyaránt hasznosítani képes jövedelem-termeléshez, a közösségi aktivitáshoz, a szolidaritás, a felelősségtudat és bizalom erősítéséhez, továbbá az együttműködésben történő megvalósításhoz.</p>	IGEN / NEM
11.4	Indoklás	<p><u>Alaphelyzet:</u> A megyén belül jelentősek a területi különbségek és az adottságok. A megyei fejlesztési koncepció és program ezek figyelembe vételével alakította ki a sajátos térségek (városhálózati, Duna mente, Bakonyalja, vidéki térségek) fejlesztési irányait és programjait.</p> <p><u>Cél</u></p> <p>A térségek közötti kapcsolat erősítése, a hátrányos helyzetű térségek népességének kapacitásépítése hozzájárul a fejlettebb térségek dinamikájának, térségfejlesztő hatásának továbbgyűrűzéséhez, ami az adottságokra és a készségekre épülő helyi gazdaság fejlesztésével együtt az elmaradottabb térségek, falvak zsugorodási trendjeinek mérsékléséhez, élethez</p>	

	KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	TARTALMI MAGYARAZAT	ALKALMAZÁS
		<p>javulásához járul hozzá.</p> <p>A térségi együttműködések, a térségi összehangoltság, ezen belül a kisvárosok térségszervező szerepeinek erősítése, térségi szemléletű szolgáltatásszervezések és intézményfejlesztések hozzájárulnak a forráshatékonyasághoz, a fenntarthatósághoz, a társadalmi kohézióhoz is. A megyében élők identitástudatának felépítése mind a közös fejlesztések, mind a közösségi vállalások és programok révén fejleszhető. A hagyományos térségi rendezvények, események, a hagyományok ápolása, ismeretátadás a helyi értékek védelme, a közbiztonság javítása hozzájárulnak az összetartozás erősítéséhez.</p> <p>A közösen megvalósítandó és fenntartandó projektek a működőképesség fenntartásában, a térségi összetartozás, identitás, térségi szemlélet erősítésében, a közös érdekérvényesítéshez szükséges kapacitások felépítésében, a szinergia érvényesülésében egyaránt meghatározó jelentőséggel bírnak.</p> <p>Az egyes térségek „beégése” a helyiek és az országos döntéshozók tudatába nagymértékben javíthatja a megye Közép-kelet-európai (makrotérségi) pozícióját, jobb eséllyel kapcsolódhat be különféle nemzetközi európai uniós projektekbe.</p> <p><u>Illeszkedő megyei program cél(ok):</u></p> <p>IF1. Tatabánya központú városhálózati csomópont nagytérségi beágyazódása</p> <p>IF2. Duna menti struktúraváltó jóvőgazdaság, ikervárosok térségi szervező szerepének megerősítése</p> <p>IF3. Bakonyalja térségi integrációja, alkalmazkodó képességének megerősítése</p> <p>A kritérium horizontális célkitűzés, minden programban érvényesül.</p>	
11.5.	Hozzájárulás az épített és természeti környezet, táj meglévő értékeinek, erőforrásainak megőrzéséhez, fenntartható hasznosításához és hatékony működtetéséhez	<p>A kritérium révén a barnamezős területek, a használaton kívüli épületek (újra)hasznosítása, a szennyezések és veszély-helyzetek felszámolása, a településszerkezet környezet-állapotjavító alakítása, a kulturális örökség megőrzése, hasznosítása, a tájfenntartó, tájfejlesztő, a település-térség működőképességének javítását, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodóképesség erősítése, helyi természeti erőforrások fenntartható használatát célzó beavatkozás, kapcsolódó foglalkoztatás, kapacitásépítés kerülhet előtérbe a projektek mérlegelése során.</p>	IGEN / NEM
	Indoklás	<p><u>Állaphelyzet:</u> A megye páratlanul gazdag kulturális, épített és természeti, táji értékekben (világörökség-várományos területek, kastélyok, várak, szakrális helyszínek, erdők, források, barlangok, Ramsari területek, majorsági táj, geológiai és antropológiai értékek, bányászati –ipari múlt emlékei stb.) és természeti-táji erőforrásokban is. A természeti értékek védelme megfelelő, de hasznosításuk, bemutatásuk terén több a lehetőség a jelenleginél. Az épített értékek állapotának romlása üteme messze meghaladja a megújulás ütemét. A népességszökkenés, az önkormányzatok</p>	

KRITÉRIUM MEGNEVEZÉSE	TARTALMI MAGYARÁZAT	ALKALMAZÁS
	<p>forráshiányos gazdálkodása, különös tekintettel a vidéki térségekben veszélyezteti a meglévő építészeti, táji értékek megőrzését, fenntartható működtetését. A települési környezetben „épített” természeti értéként funkcionáló zöldterületek minőségi fejlesztése is elmarad az igényekhez képest.</p> <p>Az élet és környezetminőség javításához a helyi identitás tudat növeléséhez, a turizmuson keresztül a gazdaság fejlődéséhez is jelentősen hozzájárulna ezen értékek megőrzése, megújítása és megfelelő hasznosítása.</p> <p><u>Cél</u></p> <p>A megyei gazdaság diverzifikációján belül kiemelt szerepet kap az értékek megőrzésében, hasznosításában és működtetésében meghatározó jelentőségű turisztikai fejlesztések. A természeti és kulturális örökség bemutatathatóságának és hasznosításának fejlesztése.</p> <p>Kulturális és bányászati-ipari múlt emlékeihez kötődő emlékhelyek, állandó kiállítások, kulturális és környezeti örökség megőrzésére irányuló programok, a létesítmények állagmegóvásával.</p> <p>A természeti értékekre szerveződően, a védelemmel összehangoltan natúrparkok, arborétumok, tanösvények, látogató és bemutatóhelyek fejlesztése.</p> <p>Az intézményfejlesztések során a meglévő épületek, különös tekintettel a kulturális örökség hasznosításával megvalósuló fejlesztés kiemelt prioritást élvez, amennyiben az az adott funkció szempontjából hatékony működést tesz lehetővé. Az intézmények energetikai korszerűsítésével csökken a hagyományos energiahordozók használata, az energiaigény. A megújuló energiák használatának növelésével mérsékelhető a környezet szennyezése.</p> <p><u>Illeszkedő megyei program cél(ok):</u></p> <p>A kritérium részben horizontális célkitűzés, így minden programban érvényesül.</p>	

3. Az Integrált Területi Program (továbbiakban ITP) célrendszere és integráltsága

3.1 AZ ITP CÉLRENDSZERE

ITP 2.0 levezetése a Megyei Stratégiai Programból és a TOP prioritás- és intézkedésrendszeréből

1. táblázat: Komárom-Esztergom megye Stratégiai Programjában meghatározott prioritások és a TOP forrás felhasználási prioritás és intézkedésrendszerének összevetése – áttekintő táblázat (bordó: közvetlen TOP fejlesztés, mályva: pozitív hatás)

	1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére				2. Vállalkozásbarát, népszerűsítő településfejlesztés		3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés, kiemelten a városi területeken		4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése		5. megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés		
	1.1 Gazdasági infrastruktúra	1.2 Fenntartható turizmusfejlesztés*	1.3 Közlekedési infrastruktúrafejlesztés **	1.4 Óvoda, bölcsőde, családi napközi fejlesztés***	2.1 Várostervezet és környezetpolitikák, piacok és kereskedelmi létesítmények környezetvédelmi infra-, szemléletformálás	3.1 Kerékpáros-barát település, közösségi közlekedés,	3.2 Energiahatékonyság, megújuló energia	4.1 Egészségügyi alpinfra	4.2 Szociális alpinfra	4.3 Leromlott városi területek rehabilitációja	5.1 Foglalkoztatási paktum	5.2 A TOP 4.3-hoz kapcsolódó ESZA tevékenységek	5.3 Identitáserősítés, részvételi tervezés, ösztönzőprogram, bűnmegelőzés
I. A MEGYEI GAZDASÁG NEMZETKÖZI ÉS MAKROTÉRSÉGI BEÁGYAZÓDÁSÁNAK MEGERŐSÍTÉSE													
II. MEGYEI TURISZTIKAI PROGRAM													
III. STABIL, VERSENYKÉPES, DIVERZIFIKÁLÓDÓ GAZDASÁG													
IV. FOKOZÓDÓ TÁRSADALMI AKTIVITÁS, BEFOGADÁS ÉS KREATIVITÁS													
V. BIZTONSÁGOS KÖRNYEZET, GYÓGYULÓ TÁJAK				***			***	***	***	***			
VI. OTTHON A XXI. SZÁZADBAN													

* Szálláshely-fejlesztés nem támogatható ** Csak közútfejlesztés ***A gyermek-, egészségügyi és szociális intézmények energiahatékonysági és megújuló energiahasznosítási projekteit a becslésgazdálkodás TOP intézkedésekben lehet végrehajtani.

Mint azt az 1. táblázat mutatja, a 2014-ben kidolgozott stratégiai program és a 2015 februárjában Brüsszel által elfogadott TOP közötti koherencia még a TOP jelentős változásai ellenére is nagymértékben

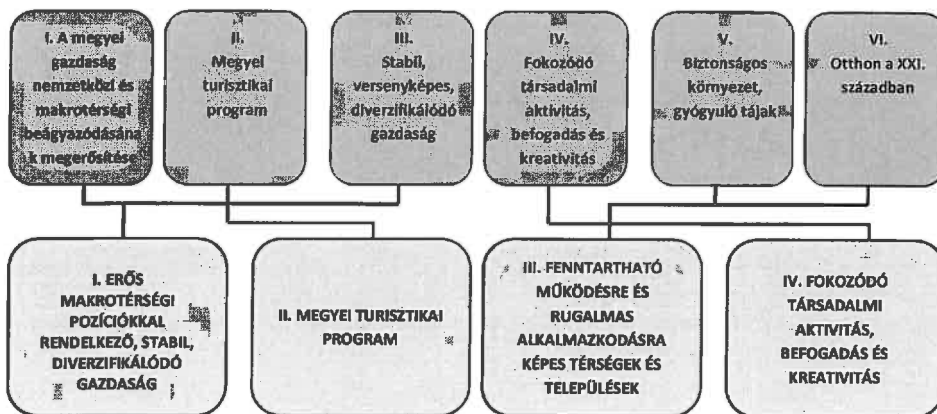
fennáll. Egy-egy TOP intézkedés több stratégiai prioritás megvalósítását is szolgálja, a stratégiai programnak ugyanakkor minden prioritása tartalmaz olyan intézkedéseket illetve az intézkedéseken belül beavatkozásokat, melyek ágazati vagy határon átnyúló operatív program forrásainak terhére valósíthatók meg (*Duna híd, teherkomp, árvízvédelem, oktatásfejlesztés, kórházfejlesztés, agrárium, stb*). Az ITP az ágazati OP-kból megvalósítható fejlesztéseket azonban nem tartalmazhatja. A végrehajtás és nyomon követési (monitorozási) feladatok egyszerűsítése, átláthatósága érdekében – a Stratégiai Programnál a beavatkozások jóval szűkebb körét rendszerbe szervező – ITP célrendszerét az alábbiak szerint indokolt kialakítani:

Ad 1. A Stratégiai Program prioritási sorrendjének a TOP logika szerinti újrendezése: 1. gazdaságmunkaerő mobilitás, 2-3 fenntartható települések és térségek, 4. humán infrastruktúra 5. ESZA típusú fejlesztések;

Ad 2. A Stratégiai Program I. III. és V. prioritásai különösen nagy arányban tartalmaznak ágazati operatív programokból megvalósítható fejlesztéseket, az ágazati elemektől megosztott prioritások TOP-ból finanszírozható beavatkozásainak köre viszont már annyira leszűkült, hogy indokolt több prioritás összevonása.

Az egyes beavatkozások kiemelt jelentősége a forrás felhasználási módokon keresztül juttatható érvényre (lásd később). Ezen érvelés alapján a Stratégiai Program prioritásai a következő sorrendmódosításokkal és összevonásokkal válnak az ITP céljaivá.

Stratégiai program céljai-prioritásai

A z ITP céljai

A megye Stratégiai Programjában meghatározott prioritásokból a fenti szempontrendszer alapján levezetett Integrált Területi Program célrendszere és TOP intézkedésrendszere közötti kapcsolatrendszert, valamint a célok megvalósításában domináns szereppel bíró intézkedések keretein belül megvalósítható beavatkozásokra biztosított források felhasználhatóságának speciális feltételeit a 2. táblázat foglalja össze.

2. táblázat: ITP célrendszerének összevetése a TOP intézkedésrendszerével

MEGYEI STRATÉGIAI PROGRAM PRIORITÁSAI	ITP 2.0 CÉLRENDSZERE	A CÉL MEGVALÓSÍTÁSÁBAN DOMINÁNS SZEREPET JÁTSZÓ TOP INTÉZKEDÉS
I. A MEGYEI GAZDASÁG NEMZETKÖZI ÉS MAKROTÉRSÉGI BEÁGYAZÓDÁSÁNAK MEGERŐSÍTÉSE	I. ERŐS MAKROTÉRSÉGI POZÍCIÓKKAL RENDELKEZŐ, STABIL, DIVERZIFIKÁLÓDÓ GAZDASÁG	TOP 1.1*
III. STABIL, VERSENYKÉPES, DIVERZIFIKÁLÓDÓ GAZDASÁG		TOP 2.1* TOP 1.3 TOP 4.3***** TOP 5.1 TOP 5.3
II. MEGYEI TURISZTIKAI PROGRAM	II. MEGYEI TURISZTIKAI PROGRAM	TOP 1.2 TOP 2.1 TOP 3.1 TOP 5.1 TOP 5.3*****
VI. OTTHON A XXI. SZÁZADBAN	III. FENNTARTHATÓ MŰKÖDÉSRE ÉS RUGALMAS ALKALMAZKODÁSRA KÉPES TÉRSÉGEK ÉS TELEPÜLÉSEK	TOP 1.1*** TOP 1.4** TOP 2.1 TOP 3.1 TOP 3.2 TOP 4.1 TOP 4.2 TOP 4.3**; TOP 5.1**** TOP 5.2 TOP 5.3*****
V. BIZTONSÁGOS KÖRNYEZET, GYÓGYULÓ TÁJAK		
IV. FOKOZÓDÓ TÁRSADALMI AKTIVITÁS, BEFOGADÁS ÉS KREATIVITÁS	IV. FOKOZÓDÓ TÁRSADALMI AKTIVITÁS, BEFOGADÁS ÉS KREATIVITÁS	TOP 1.4 TOP 2.1 TOP 4.1 TOP 4.2 TOP 4.3 TOP 5.1***** TOP 5.2 TOP 5.3

* Piacfejlesztés, kereskedelmi létesítmény fejlesztése esetén ** Humán infrastruktúra energetikai fejlesztése, városrehabilitációhoz kapcsolódó fejlesztések esetén, meglévő épületek újrahasznoítása esetén *** városrehabilitációs területen létrejövő inkubátorház, szolgáltatóház esetén ****fenntartható, alkalmazkodó térségi szinten összehangolt településüzemeltetéshez, komplex energetikai programok működtetéséhez szükséges humán erőforrás képzése, önkormányzati foglalkoztatás támogatása ***** 5.3 az I. célhoz kapcsolódóan: elsősorban ösztöndíj programok; a II. és a III. célokhoz kapcsolódóan elsősorban részvételi tervezés – turisztikai programok, településrendezési tervek, Duna menti térség struktúraterve ***** 4.3 az I. célhoz kapcsolódóan, amennyiben szociális rehabilitációs területen meglévő épület foglalkoztatási célú hasznosítása valósul meg ***** 5.1 a IV. célhoz kapcsolódóan a közszolgáltatások humán erőforrás-igényének kielégítéséhez szükséges képzési és foglalkoztatási programok

3.2 AZ ITP 2.0 TERÜLETI-TÉRSÉGI INTEGRÁLTSÁGA – FUNKCIONÁLIS TÉRSÉGI LEHATÁROLÁSOK

Komárom-Esztergom megyében már évtizedes hagyománya van a térségi szemlélet – a funkcionális térségek – tervekben történő érvényesítésének (lásd hatályos Megyei Területrendezési Terv, Területfejlesztési Konceptió és Stratégiai Program).

Az Integrált Területi Program lehet az első olyan eszköz, ahol a **funkcionális térségi megközelítés** – a projekt kiválasztási eljárásrenden keresztül – markánsan érvényesíthető.

A megyei fejlesztési tervek megkülönböztetnek **városias (urbánus) és vidéki térségeket**. Mivel a két funkcionális térségtípus kihívásai sok vonatkozásban eltérőek, egyes beavatkozás-típusok elsősorban városias térségekben, mások éppen a vidéki térségekben preferáltak.

Az átmeneti zónákban lévő települések – ún. **kapcsolódó települések** (lásd a térkép sraffozott részeit) – azok, amelyek topográfiai, közlekedés-földrajzi, munkaerő-piaci szempontból egyértelműen a városias térségekhez tartoznak, de annak peremén megőrizték vidékies jellegüket, a szuburbánus jegyek kevésbé érvényesülnek. Ezeken a településeken minden olyan beavatkozás preferált, amely a vidéki településeken, ugyanakkor pl. a turisztikai fejlesztések, környezetbarát közlekedésfejlesztések stb. szempontjából a városias térségekhez (is) tartoznak, **mint ilyenek fontos szerepet töltenek be a város-vidék kapcsolat erősítésében.**

A városias térség ún. **magtelepüléseinek** körébe a Városhálózati csomópont és a Duna mente városai mellett a szuburbánus községek is tartoznak. Ezek gazdasági infrastruktúra fejlesztés szempontjából ugyanolyan elbírálás alá esnek, mint a városok. A Duna menti térségben további differenciálás javasolt a megévő-tervezett gyorsforgalmi kapcsolatoktól való távolság függvényében.

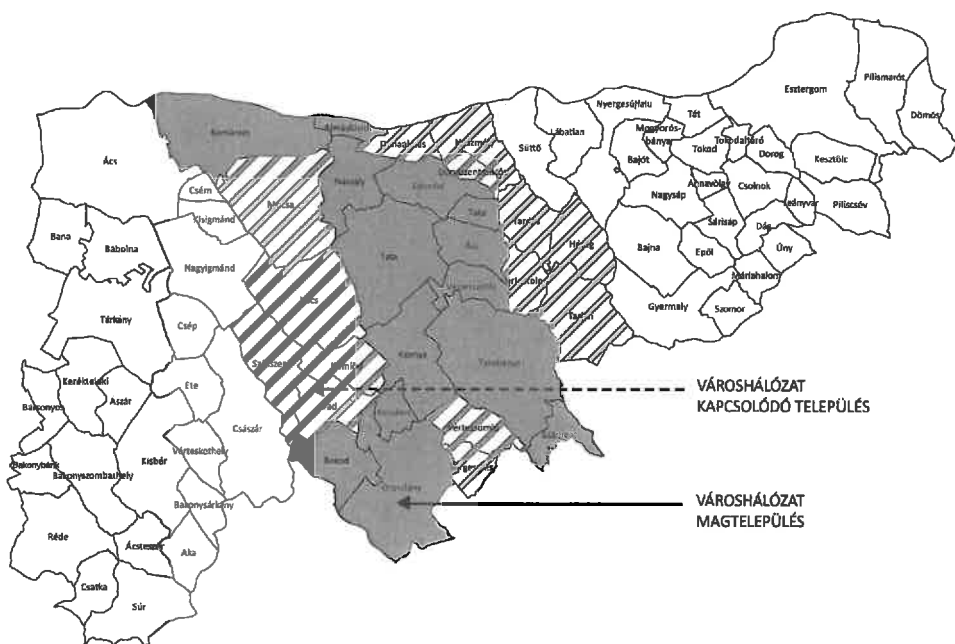
A **vidéki térségbe** a városias térségbe nem tartozó községek és a Kisalföld kisvárosai, Ács, Bábolna és Kisbér, valamint Lábatlan város tartoznak. **Ezek a kisvárosok hozzájutnak a vidéki településeken preferált fejlesztési forrásokhoz és a TOP városoknak dedikált forrásaihoz is (amihez a községek nem férnek hozzá).**

A pontos közigazgatási területi lehatárolást a következő oldali térképek és a 3. táblázat tartalmazza.

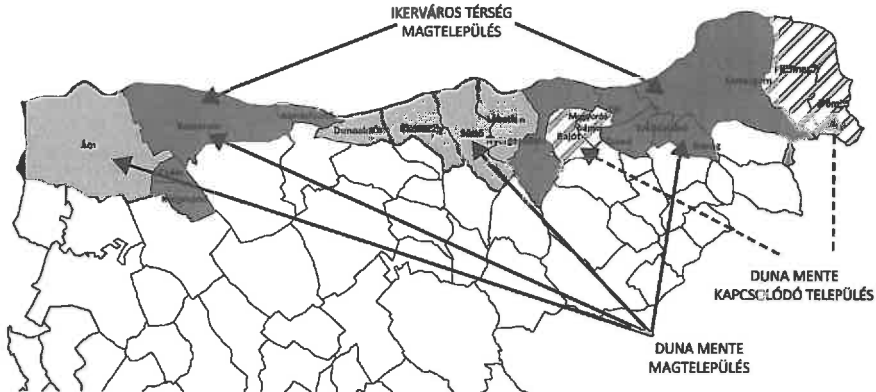
1. térkép: Komárom Esztergom megye funkcionális térségei – városias és vidéki térségek. A tömör barna szín a városias térségek magtelepülései, a sraffozott települések a városias térségek kapcsolódó települései. Zöld pöttytel jelölt: Duna menti térség vidékies jellegű magtelepülései.

2. térkép Tatabánya központú városhálózati csomóponti térség

3. térkép Duna mente térség, ikervárosok térsége

3. táblázat: Komárom-Esztergom megye sajátos megyei térségei, a települések besorolásával. A sajátos térségek adottság alapú fejlesztési érdekei a forrás felhasználási módokon és a projektfelhívások feltétel- és értékelési rendszerén keresztül érvényesíthetők

VÁROSIAS TÉRSÉGEK	Tatabánya központi város-hálózati csomópont	<p>magtelepülések: Tatabányai, Tatai, Oroszlányi járások városai; a városokkal határos és közvetlen közúti kapcsolattal (max. 5-6 km távolság központ-központ között): Bokod, Kecskéd, Szárliget, Környe, Vértesszőlős, Baj, Szomód, Naszály) rendelkező (szuburbánus) falvak, továbbá Komárom, Almásfüzitő</p> <p>kapcsolódó települések: Mocsa; Kocs, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Tardos, Neszmély; Szákszend, Kömlőd, Dad, Tarján, Héreg, Vértessomló, Vértestolna, Várgesztes</p>
	Ikervárosok térsége	<p>magtelepülések: Komárom, Almásfüzitő, Csém, Kisigmánd; Esztergom, Tát, Nyergesújfalú, Dorog, Tokod, Tokodaltáró</p> <p>kapcsolódó települések:—</p>
	Duna mente	<p>magtelepülések: Ács, Komárom, Almásfüzitő, Csém, Kisigmánd, Dunaalmás, Neszmély, Süttő, Lábatlan; Esztergom, Tát, Nyergesújfalú, Dorog, Tokod, Tokodaltáró</p> <p>kapcsolódó települések: Pilismarót, Dömös, Bajót, Mogyorósbánya</p>
VIDÉKI TÉRSÉGEK	Gerécsé-Pilis	<p>A városias térségek kapcsolódó települései, a Duna menti térség vidékies jellegű magtelepülései, valamint Esztergom, Tata, Tatabánya, Oroszlány járások községei:</p> <p>Lábatlan, Süttő, Neszmély, Dunaalmás, Pilismarót, Dömös, Mogyorósbánya, Bajót, Kocs, Szákszend, Dad, Kömlőd, Vértessomló, Várgesztes, Tardos, Héreg, Tarján, Vértestolna, Dunaszentmiklós továbbá Annavölgy, Bajna, Csolnok, Dág, Épöl, Kesztölc, Leányvár, Máriahalom, Nagysáp, Piliscsév, Sársáp, Úny; továbbá Gyermely, Szomor</p>
	Bakonyfalva-Kisalföld	<p>Komáromi és Kisbéri járások városai és községei (kivéve Komárom és Almásfüzitő), valamint Szákszend az Oroszlányi járásból:</p> <p>Ács, Csém, Kisigmánd, Mocsa, Szákszend</p> <p>továbbá Bábolna, Nagyigmánd, Bana</p> <p>továbbá Ácsteszer, Aka, Ászár, Bakonybánk, Bakonyársarkány, Bakonyzombathely, Bársonyos, Császársz, Csatka, Csép, Ete, Kerékteleki, Kisbér, Réde, Súr, Tárkány, Vérteskethely</p>

A városias és vidéki funkcionális térségtípusok mellett az ITP – a TOP követelményrendszerének megfelelően – alkalmazza a közigazgatási alapú város-község megkülönböztetést is. A TOP 2.1 intézkedésen belül városrehabilitáció és a TOP 4.3 intézkedés (szociális rehabilitáció) kizárólag városok területén támogatható a TOP előírásai szerint.

3.3 AZ ITP CÉLRENDSZER ÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK IRÁNYELVEI A MEGYEI TOP FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSA SORÁN

Magyarország a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan elkötelezte magát egy erős gazdaságélénkítő fejlesztési program megvalósítása mellett, így az ebben az időszakban rendelkezésre álló európai uniós források és hazai társfinanszírozás 60%-át gazdaságfejlesztésre fordítja. A területi operatív programok ezen gazdaságélénkítő csomag részét képezik. Ezek közül is kiemelkedik a jelentős forráskeretekkel rendelkező, a felett Közép-Magyarországi régió kívüli összes megyére kiterjedő Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP).

A TOP küldetése, hogy valamennyi megye, térség és település, így a jelenleg hátrányos helyzetű, leszakadó tendenciákat mutató térségek és települések esetében is megtalálja és erősítse azokat a fejlődési elemeket, amelyekkel potenciáljuk, erőforrásaik kibontakoztathatók és aktivizálhatók. Ennek érdekében a TOP elsődleges célja a térségi gazdaságfejlesztés és a foglalkoztatás növelése, a munkavállaló lakosság helyben boldogulásának biztosítása. Valamennyi prioritása, intézkedése közvetlenül vagy közvetetten hozzájárul ehhez a célhoz.

A TOP elsősorban az önkormányzatok fejlesztéseire biztosít forrásokat, az önkormányzatok gazdaságfejlesztési és azzal összefüggő város- és településfejlesztési akcióit támogatja.

A TOP elsősorban a Partnerségi Megállapodás 5. nemzeti fejlesztési prioritásához, azaz a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósításához kapcsolódik. Eszerint a versenyképesség mellett a gazdaságfejlesztés másik dimenziója az ország helyi és térségi gazdasági rendszereinek megerősítése. A prioritás nagy hangsúlyt helyez a helyi gazdaság foglalkoztatási lehetőségeinek kiaknázására, ami esélyt kínál a munkaerőpiacról kiszorult rétegek számára is. Erősíteni kell a városok térségi gazdaságszervező erejét, egyúttal településfejlesztési akciók révén javítani kell a városok vonzerejét, a munkába járást, a leromlott területek gazdasági, fizikai és társadalmi megújítását. A TOP integrált területi programok alapján nyújt támogatást, a megyék és a megyei jogú városok szintjén összehangolt fejlesztésekre.

A Komárom-Esztergom Megyei Integrált Területi Programban meghatározott célrendszer messzemenőkig szem előtt tartja az erőteljes gazdaságfejlesztési fókusszal bíró Terület- és Településfejlesztési Operatív Program célkiűzéseit, és intézkedéseinek magas szintű integrációjával, forrásainak nagy hatásfokú hasznosításával kíván hozzájárulni az abban lefektetett célok megvalósulásához.

A következőkben bemutatott célrendszer és elvei jól mutatják, hogy egy-egy, az Integrált Területi Programban meghatározott cél megvalósítását a többféle TOP intézkedés együttesen szolgálja. Az intézkedések sokrétű összekapcsolása – melyet a célokat rendszerező táblázatok bal oszlopában nevesített intézkedések nagy száma mutat – igazolja az Integrált Területi Program célrendszerének erős belső koherenciáját.

Tekintve, hogy azonos TOP intézkedésből különféle célok is megvalósulnak, a kapcsolatot maguk a TOP intézkedések biztosítják. Így az ITP integrációra alapozó szemléletmódja abban is tetten érhető, hogy több célnak együttesen szükséges megvalósulnia ahhoz, hogy a TOP prioritásai a megyében érvényesüljenek.

**ITP cél: 1. ERŐS MAKROTÉRSÉGI POZÍCIÓKKA RENDELKEZŐ, STABIL, DIVERZIFIKÁLÓDÓ
GAZDASÁG**

FORRÁS	TOP 1.1; 2.1; 1.3; 3.1; 4.3; 5.1; 5.3
TOP 1.1	<p>Városhálózati csomópont és az Ikerváros-térség magtelepülésein preferált a barnamezős területek fejlesztése (alapinfrastruktúra bővítésével, fejlesztésével, energiahatékonysági beavatkozásokkal) és a meglévő iparterületek, infrastrukturális ellátottságának további fejlesztése, a kiszolgálásukat is biztosító, használaton kívüli épületek innovációs központ, szolgáltató központ, inkubátorház célú hasznosítása. Zöldmezős területek, új gazdasági célú épületek a meglévő és tervezett nagytérségi hálózatok közvetlen elérhetősége esetén különösen preferáltak, elsősorban a húzóágazatok (járműipar, gépgyártás, mechatronika, mikroelektronika, megújuló energia, élelmiszeripar, agrárium) jelentősebb foglalkoztató kapacitású vállalkozásainak befogadása céljából, illetve szolgáltatások koncentrációja, központi jó elérhetősége érdekében, illetve alátámasztott vállalkozói igények esetén. Előnyt élveznek az iparterületeken, ipari parkban vagy azok közvetlen közelségében megvalósuló inkubátorházak, lehetőséget teremtve a fejlődő vállalkozások áttelepülésére.</p> <p>Az ipari parkokban megtelepedő nagyvállalatok beszállító körének bővülésével a térség városkörnyéki települései számára is lehetőséget kell biztosítani gazdasági területeik fejlesztésére, megteremtve az infrastrukturális feltételeket a helyi vállalkozások beszállítóvá válásához, fejlődéséhez.</p> <p>A város és vidék kapcsolatának erősítését szolgálják a helyi termékek piacra jutását, iskolai étkeztetésbe történő bevitelét segítő helyi agrár-logisztikai beruházások és a helyi piacok fejlesztése, melyek mindkét térségben támogatottak.</p> <p>Ikerváros-térségben a logisztikai fejlesztés is preferált.</p> <p>Duna menti térség magtelepülésein (az ikervárosok térségét kivéve) a barnamezős területek fejlesztésénél és a gazdaságfejlesztési beavatkozásoknál preferált az olyan innovatív, környezetbarát élelmiszeripari, könnyűipari, informatikai, üzleti szolgáltató, mikroelektronikai, kreatív ágazati, már jelenlévő ágazatokban működő vállalkozások közvetett támogatása, amelyek nem generálnak nehézgépjármű forgalomnövekedést a 10-es út mentén.</p> <p>Városias térségekben TOP 1.1 forrásból meglévő (belterületi) önkormányzati (többségi tulajdonú) épületek, barnamezős területek: inkubátorház, vállalkozók háza, szolgáltatóház, irodaház fejlesztések az innováció ösztönzése és az induló vállalkozások segítése érdekében (kiemelten start-up kezdeményezések, co-working irodák, azaz bérelhető közösségi irodaterem céljára) kiemelten preferáltak. Előnyt élveznek a város és vidék kapcsolatában a helyi termékek városi piacra jutását segítő helyi agrár-logisztikai beruházások, elsősorban városokban illetve mikrotérségi központokban.</p> <p>A megyében a gazdasági terület túlkínálat és növekvő számú alulhasznosított ingatlan jellemző, ezért a vidéki térségekben TOP 1.1-ből zöldmezős fejlesztés csak indokolt esetben, versenyképes, megfelelő infrastruktúrával rendelkező önkormányzati terület hiányában támogatható. A megye a barnamezős területek funkcióváltása mellett továbbra is fontosnak tartja a gazdasági célú hasznosítást is, a versenyképességhez elengedhetetlen kármentesítés és infrastruktúra megújítás mellett.</p> <p>Általános preferenciák:</p> <p>Minden térségben kiemelten preferált gazdasági infrastruktúra energiahatékonysági és megújuló energia-hasznosítási célú fejlesztése.</p> <p>A Rövid Ellátási Lánc infrastruktúrájának megteremtése érdekében történő gazdasági infrastruktúrafejlesztés akkor preferált, ha VP vagy MAHOP források felhasználásával a REL többi eleme is várhatóan megvalósul/tervezett, így az működő képes.</p> <p>Térségi szinten jól feltárt, belterületen lévő vagy belterülethez kapcsolódó, külterületi</p>

ITP-cél: 1- ERŐS MAKROTÉRSÉGI POZÍCIÓKKAL RENDELKEZŐ, STABIL, DIVERZIFIKÁLDÓ GAZDASÁG

	<p>lakott hely (tehát az ott élők számára foglalkoztatást biztosító) v. egyéb belterület részét képező barnamezős területek illetve hiányzó infrastruktúrával rendelkező önkormányzati gazdasági területek fejlesztése TOP 1.1-ből helyi gazdaság céljára és akkor támogatható, ha járáson belüli vállalkozások betelepülési szándéka igazolható.</p> <p>Szolgáltatóház, inkubátorház esetében a központi (központból könnyen megközelíthető) fekvés kifejezetten preferált, a többi esetben akkor, ha környezetzavaró tevékenységek nem kapnak helyet. Beköltözési szándék itt is igazolandó, hiszen az indikátor csak így teljesíthető.</p> <p>Új épület gazdasági célra TOP 2.1 település rehabilitációs és TOP 4.3 szociális rehabilitációs projekthez kapcsolódóan is preferált, ahhoz illeszkedő funkcióval.</p>
TOP 1.3 TOP 3.1	<p>A TOP 1.3 térség specifikus felhasználása preferált a megye nagytérségi beágyazódásának felgyorsítása érdekében:</p> <p>Városhálózati csomópont jelentős foglalkoztató kapacitású vállalkozásait koncentrált gazdasági területek összekapcsolása és M1-re ráhordása;</p> <p>Ráhordás az Ikerváros-térség tervezett határátkelő pontjaira, valamint a térség főúthálózatára.</p> <p>TOP 3.1 forrásból e cél keretében kifejezetten vidéki térségekben támogatandó a foglalkoztatási központok illetve munkahelyek, rekreációs, turisztikai szolgáltatások és foglalkoztatók elérhetőségét szolgáló, hálózatos illetve integrált fejlesztések.</p> <p>(hivatásforgalmat és turizmust is szolgáló kerékpáros infrastruktúra, kiszolgáló létesítmények)</p>
TOP 2.1	<p>TOP 2.1 Rehabilitációs akcióterületen preferált alulhasznosított meglévő területek, épületek helyi kereskedelem, szolgáltatás, rekreációs/sportolási és kulturális/közösségi célra történő fejlesztése, továbbá helyi piacfejlesztés.</p>
TOP 3.2	<p>Gazdasági célú épületeknél (ipari parkok, iparterületek esetében a termelő tevékenységhez kapcsolódó meglévő épületek, valamint az inkubátorházak, helyi piacok és a turisztikai fejlesztések) a megújuló energiák hasznosítása az energiaellátásban.</p>
TOP 5.1 TOP 5.3	<p>A TOP 5.1 terhére e cél keretében kiemelten fontos a nagytérségi beágyazódásban meghatározó megyei húzóágazatok (járműipar, gépgyártás, mechatronika, mikroelektronika, megújuló energia, élelmiszeripar, agrárium), a kereskedelem, a szolgáltatások, valamint a TOP keretében fejlesztett iparterületek, inkubátorházak, helyi piacok, turisztikai fejlesztések vállalkozásainál jelentkező és az önkormányzatok településfejlesztési és üzemeltetési, valamint intézményi munkaerő igények kezelése. Ez azonban nem zárja ki a helyi gazdaság, nem kizárva a helyi, az egyéb, aktuálisan jelentkező munkaerőigényének biztosítását is.</p> <p>Kifejezetten vidéki térségekben, amennyiben a VP és a TOP közötti lehatárolás ezt lehetővé teszi, a REL-hez kapcsolódó szervezési, részvételi tervezési-szervezési folyamatok lebonyolítása, helyi termékmenedzsment, helyi gazdaság-szervezés szakemberképzése (TOP 5.1), továbbá a részvételi tervezési folyamatok támogatása és kapcsolódó tanulmányi ösztöndíjprogram (TOP 5.3) preferált.</p> <p>A foglalkoztatási paktumokban törekedni kell a speciális, a vidéki térségek adottságait kihasználni képes innovatív kezdeményezések szakemberigényének kielégítésére is.</p>

II. MEGYEI TURISZTIKAI PROGRAM

FORRÁS	TOP 1.2; 2.1; 3.1; 5.1; 5.3
TOP 1.2	<p>A megyében három tematikus turisztikai programtérsg került lehatárolásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duna menti térség; • Által-ér (Városhálózati csomópont azon települései, melyek az Által-érrel vagy az Általér vízgyűjtőjéhez tartozó kisvízfolyással, állóvízzel rendelkeznek); • Vidéki tájak. <p>Azok az attrakciófejlesztések preferáltak, melyek a tematikus térségek turisztikai arculatát, tematikus identitását erősítik, és kapcsolódnak az országos programokhoz, melyek GINOP keretében támogatottak (EUROVELO, LIMES, Kastélyprogram, Várprogram, elismert országos zárandókútvonalak, „Bejárható Magyarország Program”), illetve azok a helyi, a térség adottságaira, értékeire épülő kisebb léptékű fejlesztések, amelyek kulturális, épített, természet értékekhez, örökséghez kötődnek, és növelik a térség turisztikai kínálatát. Cél a több turisztikai szereplő együttműködésén alapuló területileg komplex fejlesztések létrehozása is.</p> <p>Duna mentén: preferáltak a Komáromi erődrendszerhez és Dunakanyar történeti tájhoz kapcsolódó fejlesztések, régészeti és ipari-bányászati, természeti örökség bemutatása; LIMES világörökség várományos területein kívüli helyszínek kapcsolódó fejlesztései; jelentős kulturális, építészeti, történeti helyszínek fejlesztése, ezek programszintű felfűzése; a jelentős turisztikai helyszíneket, az EuroVelo 6-t elérő kerékpárutak kialakítása, jelentős helyszínek turisztikai infrastrukturális hiányosságainak felszámolása.</p> <p>Által-ér mentén támogatott a térség jelentős természeti erőforrását és értékét hordozó felszíni és felszín alatti vizekre épülő turisztikai attrakciók; a készülő kerékpár-hálózati fejlesztéseket kiegészítő szolgáltatások, attrakciók; a kastélyprogramhoz kapcsolódó Esterházy örökség program felépítése; a várprogramhoz kapcsolódó fejlesztések, továbbá a bányászati- geológiai-régészeti örökség és a természeti értékek bemutatása, vízi és horgászturizmus. Fontos a turisztikai helyszínek infrastrukturális hiányosságainak felszámolása.</p> <p>Vidéki tájakon: szelíd, ökoturisztika - naturparki fejlesztések, természet közeli extrémturizmus (sziklamászás, barlangászás, búvárkodás) preferált.</p> <p>Rendezvényturizmus fejlesztése a kastélyprogrammal, jelentős turisztikai attrakciókkal érintett településeken támogatott elsősorban , továbbá ott ahol erre alkalmas meglévő helyszín rendelkezésre áll. Preferált az önálló vonzerőt jelentő valamint a hagyományos, legalább térségi kihatású rendezvények infrastrukturális fejlesztése.</p>
TOP 2.1	<p>Rehabilitációs akcióterületen, integrált fejlesztés keretében megvalósuló, kulturális örökségi értéket hasznosító fejlesztések kifejezetten preferáltak. Preferáltak továbbá azok az integrált fejlesztések, ahol TOP 2.1 (település rehabilitáció) és TOP 1.2 (turisztikai attrakciófejlesztés) együtt, illetve egyéb TOP források együttes alkalmazása révén a település turisztikai vonzereje növekszik.</p>
TOP 3.1	<p>Kerékpáros-turizmus fejlesztése során preferáltak a megyei területrendezési terv szerinti országos és térségi jelentőségű nyomvonalak megvalósítását szolgáló térségi projektek.</p> <p>Kerékpárút fejlesztések esetében a térségi összehangolás (min. két település közös projektje) és/vagy EUROVELO 6-hoz, turisztikai attrakcióhoz, turisztikai vonzerőt is növelő városrehabilitációs akcióterülethez kapcsolódás prioritás annak érdekében, hogy a fejlesztés a megyei turisztikai célkitűzések megvalósulásához hozzájáruljon.</p>

II. MEGYEI TURISZTIKAI PROGRAM	
TOP 5.1 TOP 5.3	<p>E cél keretében TOP 5.3 források kizárólag megyei vagy megyei koordinációban megvalósított programokra használható fel, az adott térségi tematika erősítése érdekében.</p> <p>Kiemelt cél, hogy a megyei területfejlesztési koncepció és stratégiai program három turisztikai tematikájára (Eszterházy örökség, ipari-bányászati múlt emlékei, értékei és a természeti adottságok) a megye - erre dedikált TOP 5.1 esetleg TOP 5.3. forrásokból - egy komplex turisztikai termék és szolgáltatásfejlesztési, valamint marketing programot dolgozzon ki, továbbá megyei szintű marketingben, honlapban, mobil applikációkban a TDM-k tevékenységét koordináló projekteknél, klaszterfejlesztésekben, hálózatépítésekben (TOP 5.3), továbbá képzésekben (TOP 5.1) gondolkodhasson a megyei tematikus turisztikai térségek (Duna mente, Által-ér, vidéki tájak) adottságaira épülően.</p> <p>A turizmus foglalkoztatás igényének kielégítéséhez szükséges képzések (TOP 5.1), ösztönző programok, turisztikai térségek részvételi tervezése, turizmushoz kapcsolódó középiskolai közösségi szolgálat programok ösztönzése kiemelten támogatott (TOP 5.3).</p>

III. FENNTARTHATÓ MŰKÖDÉSRE ÉS RUGALMAS ALKALMAZKODÁSRA KÉPES TÉRSÉGEK ÉS TELEPÜLÉSEK	
FORRÁS	TOP 1.1, 1.4; 2.1; 3.1;3.2;4.1;4.2;4.3;5.1;5.2;5.3
TOP 2.1 TOP 4.3	<p>Vidéki térségekben és a városias térségek községeiben a belterületi csapadékvízrendezési projektek megvalósítása kiemelten preferált, különösen ott, ahol visszatérő vis maior helyzetek fordulnak elő. A vis maior helyzetek csökkentése érdekében a vízgyűjtő szemléletű, legalább egy-egy településrészre koncentrált fejlesztések élveznek prioritást az elszórt beavatkozások helyett. Vidéki térségekben elsősorban a nyílt elvezető rendszerek kialakítása támogatott.</p> <p>Városias térségek városaiban csapadékvíz-rendezésnél, ahol műszaki-földrajzi akadályok nincsenek, preferált a csapadékvíz visszatartása, hasznosítása, valamint a záportározók fejlesztése.</p> <p>A város-vidék kapcsolat erősítése és az elvárt gazdaságfejlesztő hatás elérése érdekében piac és kereskedelmi célú ingatlan fejlesztése és/vagy a város térségére kiható egyéb funkcióinak (szolgáltatás, közművelődés, közszféra) erősítése szükséges.</p> <p>Fizikai és szociális értelemben is leromlott városi területek rehabilitációja - az országos követelmények szerint – a KSH adatszolgáltatása szerinti szegregátumokban, illetve szegregációval veszélyeztetett területeken valósulhat meg.</p>
TOP 3.1	<p>A TOP 3.1 források terhére a kerékpáros infrastruktúra hálózatosodásának elősegítése, munka- és lakóhelyek, települések összekapcsolása fejlesztendő.</p> <p>A kerékpáros-barát település, a biztonságos közlekedés és a közösségi közlekedés fejlesztését integráló fejlesztések kiemelten támogatandók.</p> <p>Zöld város kialakítása és barnamezős területek rehabilitációja részeként megvalósított fejlesztések, ezek között kisebbségi eszközváltó pontok (pl.: buszmegálló+kerékpártároló, révállomás+kerékpártároló+parkoló) kialakítása kiemelten támogatottak.</p>
TOP 3.2 TOP 1.1	<p>Támogatottak a településcsoportban illetve a városokban az összehangolt komplex energetikai projektek.</p> <p>Vidéki térségek községeiben és kisvárosaiban megvalósuló fejlesztések előnyt élveznek. REL-hez kapcsolódóan: biomassa felhasználás preferált e térségekben.</p> <p>TOP 1.1 fejlesztések keretében megvalósuló energetikai beruházások támogatottak a</p>

III. FENNTARTHATÓ MŰKÖDÉSRE ÉS RUGALMAS ALKALMAZKODÁSRA KÉPES TÉRSÉGEK ÉS TELEPÜLÉSEK	
	településüzemeltetési költségek csökkentése érdekében (is).
TOP 1.4 TOP 4.1 TOP 4.2	<p>Városok területén kifejezetten pozitívum, ha az egészségügyi és szociális közszolgáltatások fejlesztése a város ITS-ében zöld város kialakítása, barnamezős terület rehabilitációja vagy leromlott városi terület rehabilitációja céljára kijelölt akcióterületen, de a városrehabilitációs projekttől függetlenül, és annak fizikai beavatkozással érintett területén kívül - valósul meg, mivel ezzel a projektek közötti szinergia erőteljesen érvényesül.</p> <p>Gyermek, egészségügyi és szociális -alapellátást, az alap és középfokú oktatást biztosító infrastruktúra energetikai fejlesztése kifejezetten támogatott a településüzemeltetési költségek csökkenése érdekében.</p>
TOP 5.1 TOP 5.2 TOP 5.3	<p>Támogatott a TOP 2.1 és TOP 4.3 projektekhez kapcsolódó, azokat előkészítő és kísérő partnerségi tervezés (TOP 2.1 - TOP 5.3), valamint Közösségi Beavatkozási Terv (TOP 4.3 – TOP 5.2) készítése és megvalósítása.</p> <p>TOP 5.1 keretében térség –és településfejlesztési szakember, szociális munkás, közösségi tervezési szakemberképzés és foglalkoztatás is indokolt.</p> <p>TOP 5.3 keretében ehhez kapcsolódó civil és lakossági kapacitás-építési és „empowering” (érdekérvényesítő képesség-fejlesztési) programok kezdeményezése indokolt.</p> <p>További TOP 5.3 forrás e cél keretében TOP 2.1 és TOP 3.1-TOP 3.2 projekttel együtt használható („klímabarát „társadalmi befogadás” tematikákra és közösségi tervezésre.)</p>

IV. FOKOZÓDÓ TÁRSADALMI AKTIVITÁS, BEFOGADÁS ÉS KREATIVITÁS	
FORRÁS	TOP 1.4; TOP 3.1; 2.1; 4.1, 4.2, 4.3; 5.1, 5.2, 5.3
TOP 1.4 TOP 4.1 TOP 4.2	<p>Vidéki térségek leromlott állapotú közintézményi infrastruktúrájának (óvoda, iskola egészségügyi és szociális alpinfrastruktúra) korszerűsítése kiemelt cél.</p> <p>A támogatási eszközökkel ösztönözni kell, hogy a gyermekintézmény fejlesztések során azon leromlott állapotú intézmények fejlesztése élvezzen prioritást, ahol a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya magas, és/vagy ahol idegen tulajdonon vagy más célra épült épületben működik az intézmény, és/ vagy a felújítással már nem biztosíthatók a működtetés tárgyi feltételei, illetve azok az intézménytípusok, ahol egy épületben, épületegyüttesben működik az óvoda és a bölcsőde. Az önálló bölcsődék fejlesztése különösen ott preferált 2000 fő feletti településekben indokolt, mikro-térségi központokban preferált, illetve azokban a településekben, ahol a születések száma indokolja és/vagy stagnál, illetve enyhén növekszik a népesség. A mini/családi bölcsődék esetében kiemelt szempont a fenntarthatóság, a férőhely szükséglet alátámasztása.</p> <p>Egészségügyi fejlesztések különösen preferáltak a községekben. Támogatandó az egy helyen több egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézmények fejlesztése, az eszkozellátottság javítása, egészségfejlesztési feladatok feltételeinek kiépítése, a konzorciumban, több település összefogásával, több helyszínen egyszerre megvalósuló fejlesztések.</p> <p>Időseket gondozó intézmény minden településen támogatott, lehetőség szerint meglévő vagy alulhasznosított épületek felújításával. Új épület csak meglévő, lepusztult épület elbontásával, annak telkén támogatott, ha jól használható, meglévő ingatlan igazoltan nincs a településen, illetve, ha a meglévő épület elhelyezkedése kifejezetten hátráltatná a közszolgáltatás céljának megvalósulását. Csökkenő népességű, előregedő vidéki települések kiemelten preferáltak.</p>

**III. FENNTARTHATÓ MŰKÖDÉSRE ÉS RUGALMAS ALKALMAZKODÁSRA KÉPES
TÉRSÉGEK ÉS TELEPÜLÉSEK**

	<p>A projekt hatására megvalósuló infrastruktúra több szociális alapszolgáltatás (pl. idősek klubja, étkeztetés, házi segítségnyújtás, támogató szolgálat és közösségi ellátás) számára biztosít új vagy a korábbinál komfortosabb, jobban elérhető, takarékosabban üzemeltethető stb. elhelyezést.</p> <p>Külterületi szociális fejlesztés kizárólag tömegközlekedéssel is jól megközelíthető kiürült/alulhasznosított major, gazdasági telephely területén mezőgazdasági munkaterápiát jelentős súllyal alkalmazó, ezáltal saját jövedelmet termelő intézmények esetén támogatható. Mezőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó fejlesztés esetén VP-ből támogatott fejlesztés megvalósítása is elvárás.</p> <p>Városias térségek pozitív vándorlási különbözetű magtelepülésein bölcsődei, óvodai kapacitásbővítés kiemelten preferált.</p>
TOP 3.1	Közszolgáltatások elérhetősége, különösen külterületi lakott helyekről, egyéb belterületekről preferált, amennyiben az adott helyen hiányos a közszolgáltatás
TOP 2.1 TOP 4.3	Az egészséges életmódot ösztönző városrehabilitációs fejlesztések, mint a különféle generációkat mozgásra, fizikai aktivitásra ösztönző játszóterek, tornapályák, futópályák, gördeszka pályák, mászófalak, továbbá városi kertek stb. kialakítása, különösen barnamezős területek megújításával, kiemelten támogatott.
TOP 3.2	REL-hez kapcsolódóan: biomassza felhasználás preferált a vidéki térségekben
TOP 5.1 TOP 5.2 TOP 5.3	<p>Vidéki térségben foglalkoztatási paktummal (TOP 5.1) kell támogatni, hogy az új-felújított intézményekbe kerülő új alkalmazottak lehetőleg legnagyobb arányban a helyi-kistérségi környezetben élők közül kerüljenek ki.</p> <p>Szociális rehabilitációs akcióterületek népességét ellátó közszolgáltatások alkalmazottainak érzékenyítését szolgáló TOP 5.2 projektek támogatása indokolt.</p> <p>TOP 5.3 forrásai társadalmi innovációk ösztönzésére használhatók e cél keretében.</p> <p>Gyermekintézmények szakembereinek képzése támogatandó, kiemelten a nagy arányban halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel, felnőttekkel, családokkal foglalkozó szakemberekre.</p> <p>A TOP 5.3. források segítsék a megye egészében és várostérségeiben az ott élők identitásának, kötődésének erősítését, a megye és várostérségei szellemi és tárgyi értékeinek megismertetését, közös megőrzését, a felnövekvő generációknak való tudásátadást, a szemléletformálást, a sajátos megyei és térségi kínálatok felépítését, a szomszédos települések, térségek megismerését, az együttműködés új színtereinek felépítését, a fiatalok és a szép korúak minél szélesebb körű bevonását, a társadalmi párbeszéd kultúrájának beépülését az adott közösség életébe. Prioritás a civil közösségek bevonása a település, térség, a megye fejlesztésébe, az önkéntesség megerősítése, a társadalmi felelősségvállalás növelése.</p>

3.4 Az ITP célrendszer integráltsága

3.4.1 A megyei ITP illeszkedése Tatabánya MJV/ITP-jéhez

TATA-BÁNYA MJV ITP KEM ITP/ITP célok (I-IV)	Tatabánya középfokú képzésben és szakképzésben betöltött szerepének növelése	Helyi gazdaság igényeihez alkalmazkodó felsőoktatási képzés	KKV-k versenyképességének támogatása, piacra jutásuk elősegítése	Fejlett és innovatív üzleti infrastruktúra kiépítése a stabil diverzifikált gazdasági struktúra kialakításához	A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása, gazdasági célú közlekedésfejlesztés	A természeti környezet javítása, vonzó és korszerű épített környezet kialakítása	A fenn-tartható turizmus és térségi szintű rekreációs szolgáltatások kialakítása	A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése	A szociális ellátórendszer fejlesztése	Kulturális és humán infrastruktúra fejlesztése
A megyei gazdaság nemzetközi és makroregionális befolyásolásának megerősítése (I.)										
Megegyező turisztikai program (II.)										
Stabil, versenyképes, diverzifikálódó gazdaság (I.)										
Fokozódó társadalmi aktivitás, befogadás és kreativitás (IV.)										
Biztonságos környezet, győgyulós tájak (III.)										
Orthon a XXI. században (III.)										

Rendkívül erős kapcsolódás	Erős kapcsolódás	Kimutatható kapcsolódás	Nincs kapcsolódás
----------------------------	------------------	-------------------------	-------------------

3.4.2 A megyei ITP illeszkedése a szomszédos megyék területfejlesztési programjaihoz
 Pest megye Területfejlesztési Programja

PEST TFP	Pest megye több álló gazdaságának dinamizálása	Pest megye fejlődésben lemaradó térségeinek komplex fejlesztése	Közlekedésfejlesztés Pest nemzeti, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében	Települési infrastruktúra fejlesztés elhetőbb, fenntarthatóbb lakókörnyezetért	Fenntartható, hatékonyan működő, klímaváltozáshoz alkalmazkodó épített és természeti környezet kialakítása	Társadalmi megújulás, a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység küzdelem	Innováció, a társadalmi elleni	Testben és lélekben egészséges Pest megye
KEM TFP/ITP célok (I-IV)								
A megyei gazdaság nemzetközi és makrotársadalmi beágyazódásának megerősítése (I.)								
Megegyező tursztikai program (II.)								
Stabil, versenyképes, diverzifikálódó gazdaság (I.)								
Fokozódó társadalmi aktivitás, befogadás és kreativitás (IV.)								
Biztonságos környezet, gyógyuló tájak (III.)								
Ottthon a XXI. században (III.)								

Rendkívül erős kapcsolódás	Erős kapcsolódás	Kimutatható kapcsolódás	Nincs kapcsolódás
----------------------------	------------------	-------------------------	-------------------

Győr-Ménfőcsanak-Sopron megye Területfejlesztési Programja

GYMS TFP KEM TFP/TFP célok (I-IV)	A kreatív humán erőforrások fejlesztése	Az innovatív térryerésének előmozdítása	A megye és települései elérhetőségének javítása	A környezet, a kultúra támogatása, az életminőség javítása	A megye belső kohéziójának erősítése	A megye- és országhatáron átnyúló együttműködés fejlesztése
A megyei gazdaság nemzetközi és makroterületi beegyezdősságnak megerősítése (I.)						
Megyei turisztikai program (II.)						
Stabil, versenyképes, diverzifikálódó gazdaság (I.)						
Fokozódó társadalmi aktivitás, befogadás és kreativitás (IV.)						
Biztonságos környezet, győgyulós tájak (III.)						
Otthon a XXI. században (III.)						

Rendkívül erős kapcsolódás	Erős kapcsolódás	Kimutatható kapcsolódás	Nincs kapcsolódás
----------------------------	------------------	-------------------------	-------------------

Fejér megye Területfejlesztési Programja

FM TFP KEM TFP/TFP ödlok (I-IV)	Hálózati együtt- működések fejlesztése	Vállalkozó – innovatív társadalom megteremtése	Befektetés az emberekbe	Természeti és kulturális értékek megőrzése, bemutattása, lakóörményzet javítása	Természeti erőforrások védelme	Versenyképes vállalatok támogatása	Versenyképes gazdaság feltételeinek megteremtése	Periférikus és vidéki társégek felzárkóztatása
A megyei gazdaság nemzetközi és makrotárségi beágyazódásának megerősítése (I.)								
Megei turisztikai program (II.)								
Stabil, versenyképes, diverzifikálódó gazdaság (I.)								
Fokozódó társadalmi aktivitás, befogadás és kreativitás (IV.)								
Biztonságos környezet, gyógyuló tájak (III.)								
Orthon a XXI. században (III.)								

Rendkívül erős kapcsolódás	Erős kapcsolódás	Kimutatható kapcsolódás	Nincs kapcsolódás
----------------------------	------------------	-------------------------	-------------------

Veszprém megye Területfejlesztési Programja

VM TFP	Gazdasági növekedés, versenyképesség, innovatív gazdaság, kiterjesztési pontokra épülő gazdaságfejlesztés a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztésével, a foglalkoztatás bővítésére	A térségi és a helyi erőforrások fenn- tartható kihasználás ára épülő gazdaság- fejlesztés	Vidékias térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és élet-képességének fokozása e térségek leszakadásának megelőzése, és újabb fejlődési pályára állítása	Egészé- ges társadalom megtere- mtése	Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása	Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidaritás társadalom kialakítása	Természeti, táji és egyéb erőforrások fontos erőforrások megőrzése, fenntartható használat, energia- hatékonyság és környezetünk védelme	Térségi potenciálokra alapozott, a gazdaság verseny- képessége javítását szolgáló fenntartható térszerkezet kialakítása	A városok és város- térségek összehangolt és integrált fejlesztése	A mobilitás támogatása , az elérhetőség javítása, a közlekedés fejlesztése
KEM TFP/TFP célok (I-IV)										
A megyei gazdaság nemzetközi és makrotérégi beágyazódásának megerősítése (I.)										
Megevel turisztikai program (II.)										
Stabil, versenyképes, diverzifikálódó gazdaság (I.)										
Fokozódó társadalmi aktivitás, befogadás és kreativitás (IV.)										
Biztonságos kérmnyezet, gyógyuló tájak (III.)										
Ottton a XXI. században (III.)										

Pendkívül erős kapcsolódás	Erős kapcsolódás	Kimutatható kapcsolódás	Nincs kapcsolódás
----------------------------	------------------	-------------------------	-------------------

3.4.3 A megyei ITP illeszkedése Nyitra megye 2012-2018 közötti időszakra kidolgozott fejlesztési programjához

NYITRA GSZFP KEM TFP/ITP célok (I-IV)	Kutatás és fejlesztés, technológiai gyakorlatban történő alkalmazása	Új befektetők letelepülését segítő feltételek megteremtése, magasabb hozzáadott értéket biztosító ágazatok fejlesztése	Idégenforgalom támogatása	A megye energetikai adottságainak kihasználása	A lakosság képzettségi színvonalának növelése és az életen át tartó képzés rendszerének fejlesztése	Szociális fejlődés	A közigazgatási szolgáltatások minőségének javítása	Multifunkciós Mezőgazdaság fejlesztése	A mezőgazdasági és vidéki szociális tőke felkúszásának támogatása	A vidéki települések regenerációja
A megyei gazdaság nemzetközi és makrotársadalmi befolyásolásának megerősítése (I.)										
Megegyező turisztikai program (II.)										
Stabil, versenyképes, diverzifikálódó gazdaság (I.)										
Fokozódó társadalmi aktivitás, befogadás és kreativitás (IV.)										
Biztonságos környezet, gyógyuló tájak (III.)										
Ott hon a XXI. században (III.)										

NYITRA GSZFP KEM TFP/TFP célok (I-IV)	Regionális közlekedési infrastruktúra javítása és rákocsolása a magasabb szintű hálózatokra	IKT-k minőségének és elérhetőségé nek növelése	Szociális hálózat minőségének javítása	Környezeti egyensúly javítása, védekezés a természeti csapásokkal szemben	Vízszennyezőtlenség csökkentése, a megyei lakosság életfeltételeinek javítása a vizgazdálkodási infrastruktúra kiegészítésével - az EU és SK szabályok értelmében	A hulladéktermelés csökkentése, és hatékony rendszerek bevezetése a hulladékgazdálkodás területén	A levegő minőség javítása	A lakossági környezettudatosság javítása
A megyei gazdaság nemzetközi és makroregionális beágyazódásának megerősítése (I.)								
Megegyező turisztikai program (II.)								
Stabil, versenyképes, diverzifikálódó gazdaság (I.)								
Fokozódó társadalmi aktivitás, befogadás és kreativitás (IV.)								
Biztonságos környezet, gyógyuló töltek (III.)								
Ottthon a XXI. században (III.)								

Rendkívül erős kapcsolódás	Erős kapcsolódás	Kimutatható kapcsolódás	Nincs kapcsolódás
----------------------------	------------------	-------------------------	-------------------

4. Az Integrált Területi Program forrásallokációja

A 2014–2020 közötti programozási időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (továbbiakban TOP) tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról szóló 1702/2014. Korm. határozat 2. melléklete Komárom-Esztergom megye részére 25,94 milliárd Ft-os keretösszeget határoz meg.

Az 1562/2015. (VIII.12.) Korm. határozat szerint Komárom-Esztergom megyére jutó keret TOP prioritások és intézkedések szerinti megoszlása a következő:

4. táblázat A megyei TOP keretösszeg intézkedések közötti megosztása

TOP	INTÉZKEDÉS MEGNEVEZÉSE	TOP ARÁNYOS KERETEK INTÉZKEDÉSENKENT MRD FT	AZ ITP MÓDOSÍTÁS TERVEZETI MEGOSZTÁSA MRD FT
TOP 1.	1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	3,714	3,714 ☒
	1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmus-fejlesztés	2,317	2,472*
	1.3. A gazdaság-fejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	1,660	1,661*
	1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	2,002	2,002 + 0,5 ↑
TOP 2.	2.1. Gazdaság-élénkítő és népességmegtartó település-fejlesztés csak városokban, települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztések (falvakban is)	4,800	4,600* ☒
TOP 3.	3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	2,445	2,445
	3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése	4,083	4,283* ☒
TOP 4.	4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	0,699	0,699
	4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	0,555	0,400*
	4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	0,753	0,753
TOP 5.	5.1. Foglalkoztatás növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	2,152	2,152 - 0,5 ↓
	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	0,280	0,280
	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása	0,481	0,481

*Eltérés a megye TOP –ból való részesedésének arányától

☒ – a prioritáson belül a konstrukciók között forrásátcsoportosítás történt.

↑↓ A TOP 5.1. esetében 500 M Ft elkülönítéséről és TOP 1.4. intézkedésre történő átcsoportosításáról döntött a közgyűlés – 41/2018 (IV.03.) sz. határozatával a megyei közgyűlés, és kezdeményezte ennek jóváhagyását és ezen összeg zárolását is a TOP Irányító Hatóságánál.

*A TOP részesedési aránytól való (3,25%) eltérés magyarázata:

Intézkedések		
1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	Nincs eltérés
	1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Programjában önálló prioritás a Megyei Turisztikai Program megvalósítása, hiszen a megye rendkívül gazdag és változatos turisztikai potenciáljal rendelkezik. Ez a potenciál a megye gazdasága diverzifikálásának egyik eleme. A megyében több, olyan turisztikai fejlesztési igény mutatkozik, amelyek jól illeszkednek a GINOP-ból és az IKOP-ból megvalósuló fejlesztésekhez és/illetve olyan kérést nyújtanak, amely a megye sajátosságait jól tükrözik (királyvárosok, bányászati hagyományok, világörökség várományos helyszínek kiegészítő fejlesztése)
	1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	Kerekítés beli eltérés
	1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	Nincs eltérés
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	A prioritás 2.1.1. konstrukciójára nem érkezett olyan mennyiségű fejlesztési igény, amely indokolná az ahhoz rendelt keret fenntartását, így a Vas Megyei Önkormányzattal megegyezés született 200 M Ft átadására. Részletes Indoklás az ITP 4. fejezetében.
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a	3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	Nincs eltérés
	3.2. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése	Az intézkedés kerete a Vas Megyei Önkormányzattól átvett 200 M Ft átvételével módosul, amely lehetővé teszi a többlet fejlesztési igények kezelését is.
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	Nincs eltérés
	4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjában az egészségügyi és a szociális alapellátó intézmények fejlesztése azonos súllyal jelenik meg, ugyanakkor az ITP-t megalapozó felmérések alapján nagyobb az igény az egészségügyi fejlesztésekre, különösen a kistépüléseken és a mikrotérségi központokban.
	4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja	Kerekítés beli eltérés
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás ösztönzés és társadalmi együttműködés	5.1. Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	Nincs eltérés
	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	Nincs eltérés
	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása	Nincs eltérés

A TOP arányos megyei keretekre irányuló tervezésben a megye az egyes prioritásokon belül az alábbi elhatározások mentén kívánja alakítani a megye a források felhasználását; – tekintettel az ITP 2.0 változat döntéseire. A módosítás során tervezett forrásátcsoportosítások az első körös felhívásokra hozott támogatói döntések fényében módosulhatnak:

1. Általánosságban a TOP keretein belül a megye kiemelten kívánja segíteni a falvak fejlődését, népességmegtartását, az alapinfrastruktúra hálózat minőségi fejlesztését, a város és vidék kapcsolat erősítését.
2. A gazdaság megerősítéséhez ki kívánja alakítani a helyi gazdaság fejlesztéséhez hiányzó iparterületeket, kisebb telekméret kínálatukkal kiegészíteni az ipari parkok nyújtotta lehetőségeket, segíteni akarja a gazdasági szolgáltatói „palettáról” hiányzó inkubátorházak, szolgáltatóházak létesítésével a kis és középvállalkozások elindulását, megerősödését, és majdani áttelepülését. A helyi termékek piacra és közétkeztetésbe történő minél nagyobb arányú bevitele érdekében – biztos felvevő-piacot is teremtve a termelőknek - támogatja az ehhez szükséges infrastruktúrafejlesztéseket, kiemelten a városokban és mikrotérségi központokban. Az iparterületi fejlesztési igények – figyelemmel a pályázati feltételekre - az első körös felhívásokra benyújtott és támogatott fejlesztések révén teljesültek, ezért nem indokolt további források biztosítása. Ugyanakkor az ITP elfogadása óta a tervezettnél több településen mutatkozik vállalkozói, települési igény inkubátorházak létesítésére, és helyi piacok, agrárlogisztikai központ kialakítására.

Fentiekre tekintettel az 1. prioritáson belül a TOP-1.1.1.-15 kereten keletkező maradványokat és az intézkedés második körös teljes keretét átcsoportosítja a megye az inkubátorházak (TOP-1.1.2) és a helyi gazdaság fejlesztésére (TOP1.1.3).

3. A turisztikai intézkedéseknél a megye szeretné felszámolni az „1 napos megye” képet és változatos természeti, történeti, kulturális, épített értékeire épülően, azokat bemutató és a kiemelt attrakciókat kiegészítő, hálózatba integráló fejlesztésekre fókuszál, amelyek az itt élők rekreációs igényeit, jólétét is szolgálják. A TOP arányos keretnél valamivel nagyobb forrást a elsősorban a természeti értékekre épülő ökoturisztikai kínálat bővítésére, az ipari-bányászati (szén és vízbányászat) múlt értékeinek bemutatására, a turisztikai attrakciók összekötésére (kerékpár-hálózati fejlesztések) és a kínálatok kiegészítésére kívánja fordítani. A fejlesztési igények sokszínűsége, nagysága is igazolja, hogy a turizmus fejlesztése mellett a megye és a települések egyaránt igen elkötelezettek. Így a megemelt keretösszeg felhasználása biztosított, sőt forráshiány mutatkozik.
4. A 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése vonatkozásában a megyei területfejlesztési program kulcseleme a helyi gazdaság nagyterrségi beágyazódásának erősítése (I. prioritás). Ennek nélkülözhetetlen feltétele a gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztési beruházások megvalósítása, azon belül különösen a városhálózati csomóponti térség jelentős foglalkoztató kapacitású vállalkozásait koncentráló gazdasági területek összekapcsolása, elérhetőségük és az M1 autópályával való kapcsolataik fejlesztése. A nagyterrségi kapcsolatokhoz járul hozzá a határ menti ikerváros térségek határátkelői elérhetőségének javítása is. Másik fontos mobilitási cél a foglalkoztatási központok elérhetőségének javítása a vidéki térségekben, az ehhez szükséges térségi közútfejlesztések megvalósítása. A rendelkezésre álló forrás TOP forrásarányos, az intézkedésnél forráshiány mutatkozik a fejlesztési igényekhez képest.

5. A bölcsődei, óvodai intézményi hálózat vonatkozásában a területi különbségek mérséklése, az ellátási hiányok felszámolása, a szolgáltatásoknak helyet adó, műszakilag leromlott épületek korszerűsítése, kiváltása, a komplex, bölcsődei és óvodai szolgáltatásokat nyújtó intézmények fejlesztése, a szolgáltatás hiányos területeken a mini/családi bölcsődék fejlesztése, valamint az idegentulajdonban, más célra épített ingatlanban működő szolgáltatások áttelepítése volt az elsődleges cél. A rendelkezésre álló keret felhasználása teljesült az első körös felhívásnál, sőt forráshiány mutatkozik. Ezért a megye kezdeményezi az TOP 5.1 intézkedésnél az ITP jelen módosításának időszakában még rendelkezésre álló forrásokból 500 M Ft átcsoportosítását a TOP 1.4. intézkedésre, további bölcsődei fejlesztések megvalósítása érdekében.

6. A 2. prioritáson belül közel azonos forrást különített el a megye az ITP 1.0 tervezésekor a barnamezős területek funkcióváltó megújítására és a zöldinfrastruktúra fejlesztésekre, és kevesebbet a települési környezetvédelmi beavatkozásokra. Az ITP végrehajtása során a barnamezős területek funkcióváltását célzó fejlesztések, a területek elhelyezkedése, tulajdonviszonyai, remélt ipari célú hasznosítása miatt, kevésbé voltak elérhetőek/vonzóak a városok számára. A barnamezős forrás fejlesztési igényekkel le nem fedett részéből 200 M Ft-ot ezért a megye átadott a Vas Megyei Önkormányzatnak, másik részét átcsoportosította a belterületi vízrendezési problémák kezelésére, mivel a megye domborzati viszonyaiból és a fejlesztések elmaradásából fakadóan sok azoknak a településeknek a száma, ahol számos vis maior eseményt keletkeztetnek a nagy csapadékok. Különösen nehéz helyzetben vannak a községek, vidéki térségek kisvárosai, ahol az uniós forrással látványos eredmények érhetőek el, kisebb beruházási költséggel is.

Hangsúlyozni kívánja ugyanakkor a megye, hogy továbbra is fontosnak tartja a barnamezős területek hasznosításának (funkcióváltás, korszerűsítés) megoldását, a zöldmezős beruházásokkal szembeni versenyképességük növelését. Ezért nyitott újabb források bevonására, ha a feltételek ezt lehetővé teszik.

A városi zöldterületi fejlesztési forrásokkal a megye elsősorban a leromlott közterek, parkok megújítását, illetve új zöldterületek sétányok közösségi, rekreációs programoknak helyet adó terek kialakítását támogatja. A jelentkező fejlesztési igények meghaladják a rendelkezésre álló keretet, ezért a megye nyitott további források átvételére.

7. A 3. prioritáson belül TOP forrásarányos keretfelhasználás tervezett a fenntartható közlekedésfejlesztésnél, ahol a településközi hálózatfejlesztések preferáltak. Az energetikai intézkedésnél (TOP-3.2.1 és a TOP-3.2.2) a megye az első körös felhívásokra hozott döntéseket követően a fennmaradó forrásokat (első körös maradványok és második körös keretek összessége) teljes körűen az önkormányzati épületenergetikai fejlesztésekre (TOP-3.2.1) koncentrálja az önkormányzati intézmények épületállományának minél szélesebb körű energetikai korszerűsítése érdekében. Az átcsoportosítást a jelentős fejlesztési igények is indokolják, ezért a megye nyitott további források átvételére is.

8. Az egészségügyi és szociális alapellátás színvonalának mielőbbi javítása, infrastrukturális feltételeinek korszerűsítése, a műszakilag leromlott épületállomány, műszerpark, a hozzáférés egyenlőtlenségeinek felszámolása kiemelt cél. Már az első körös felhívásoknál előrehozatalra kerültek a teljes keretek, és az igényelt támogatások nagysága és fejlesztések száma is igazolta, hogy az egészségügyi fejlesztésekre kért többletforrás indokolt.

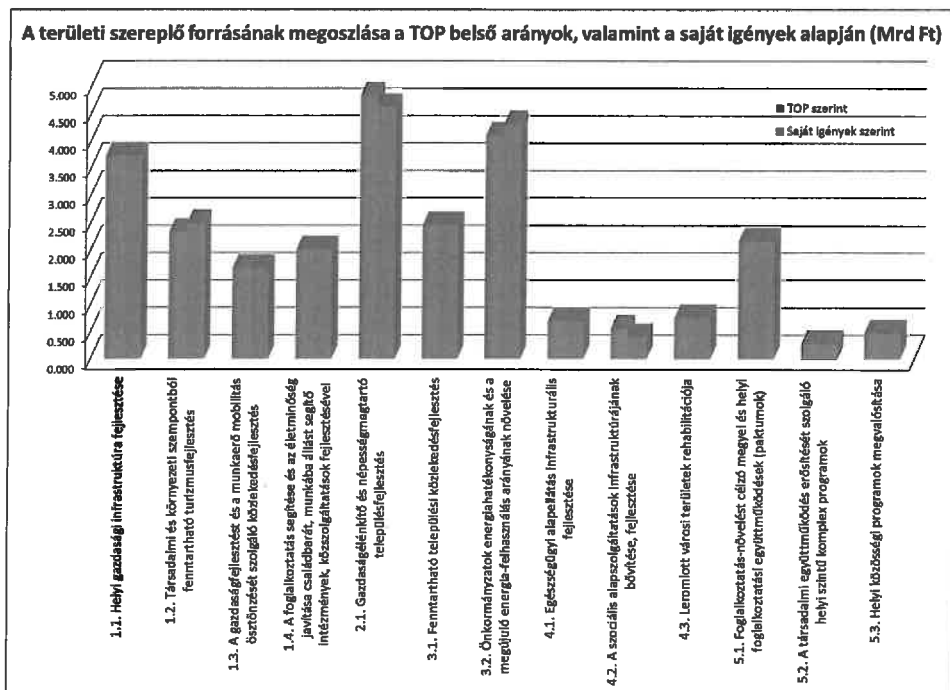
9. A szociális városrehabilitáció ERFA és kiegészítő ESZA forrása vonatkozásában a megye TOP arányos forrásokat tervezett, melynek felhasználására két városban van lehetőség. A megye mind Esztergom, mind Oroszlány esetében kiemelten fontosnak tartja az ott élő szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett közösségek életkörülményeinek javítását.

10. A TOP 5.1. és 5.3. intézkedések forrásal TOP forrásarányosan kerültek meghatározásra. Az 5.1. intézkedés esetében a megye kezdeményezi az ITP jelen módosításának időszakában még rendelkezésre álló forrásokból 500 M Ft átcsoportosítását az 1.4. intézkedésre, tekintettel arra, hogy folyamatosan növekszik a munkaerő kereslet a térségben és az intézkedésen megmaradó forrásokkal, valamint az egyéb foglalkoztatást támogató programokkal is kezelhető a hátrányos helyzetű munkavállalók munkaerőpiacra jutása. Kisbér járás önálló helyi paktumba történő bevonás az első körös pályázatban megtörtént, a második körben a megyei paktum hatókörébe kerül az érintettekkel történő egyeztetés alapján.

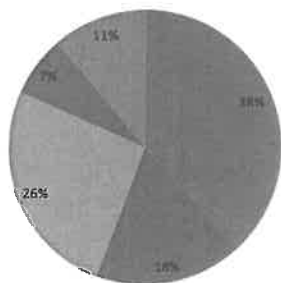
A megye – egyeztetve a Kormányhivatallal és az érintett járásokkal - **járási szinten kívánja szervezni a helyi és a megyei foglalkoztatási paktumokat.** A megyei paktum esetében kiemelten kezeli a helyi gazdaságfejlesztési tevékenységeket, melyek a megye minden települése számára hasznosak, és hozzájárulnak a megye versenyképességének megőrzéséhez.

10-11. A TOP 5.3.- helyi identitás fejlesztése forrásnál a megye a városokra, várostérségekre és a megye egészére fókuszál. Meg kell találni azokat a történelmi, természeti, kulturális, gazdasági múltunkból eredő és emocionális értékeket, amelyek alkalmasak arra, hogy felépítsenek és megerősítsenek egy városi, várostérségi és megyei brandet.

Kiemelt cél a TOP-ból megvalósult ERFA fejlesztések közösségi befogadásának erősítése, az ERFA fejlesztésekre és a helyi adottságokra, hagyományokra épülő közösségépítés, új tematikájú, színes programok szervezése, a helyi értékek feltárása, megőrzése és átadása, az önkéntesség és a társadalmi szerepvállalás erősítése, a szomszéd térségek, a város és vidék együttműködése. További kiemelt cél a fiatalok és az aktív szép korúak minél szélesebb körű aktivizálása, bevonása.

**A területi szereplő forrásának saját igényeken alapuló megoszlása
prioritásonként (Mrd Ft)**

- 1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére
- 2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés
- 3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való átérés kiemelten a városi területeken
- 4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése

5. A TOP intézkedési keretösszegek felhasználási módok szerinti megosztása

Az egyes intézkedéseken belül a valós igények szerint meghatározott forráskeret négy formában használható fel. A megye az adott intézkedésre/konstrukcióra eső forráson belül - az általános, támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető keretösszeget túl - meghatározhat keretet a megye kiemelt fejlesztési célterületeire, a megye kiemelt fejlesztési céljaira, illetve kiemelt kedvezményezett csoportjaira vonatkozóan is.

Komárom-Esztergom megyében már évtizedes hagyománya van a térségi szemlélet – a funkcionális térségek – tervekben történő érvényesítésének. Az Integrált Területi Program az első olyan eszköz, ahol a funkcionális térségi megközelítés markánsan érvényesíthető. A megyei önkormányzat differenciáltan kíván fókuszálni a városhálózati csomóponti térség, a Duna mente és ikerváros térség, valamint a vidéki térségek fejlesztési igényeire, lehetőségeire.

A megye az egyes intézkedések esetében, a 2014-2020-as programidőszak fejlesztési tervei és az előkészítés során feltárt helyi fejlesztési elképzeléseket is figyelembe véve az alábbi forrás felhasználási módokat jeleníti meg integrált területi programjában, tekintettel az ITP jelen módosítására és az első körös felhívásokra benyújtott illetve támogatott fejlesztésekre.

TOP 1. PRIORITÁS - TÉRSÉGI GAZDASÁGI KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE A FOGLALKOZTATÁS ELŐSEGÍTÉSÉRE

1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére		1.1. Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	1.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható kistérségfejlesztés	1.3. A gazdaságfejlesztést és a munkaadó mobilitás biztosítását szolgáló közlekedésfejlesztés	1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása céljából munkaadó állást segítő intézkedések, képzésgépjutatók fejlesztése/érvényesítése
Prioritáson belüli intézkedések közötti forrásmegosztás (Mrd Ft)		3.714	2.472	1.661	2.002
Forrásberlet felhasználási módok	Megyei Önkormányzat saját projekt	0.000	0.000	0.000	0.000
	Felújítások/újítások	0.740	2.000	0.831	0.000
	Fejlesztési cél	0.185	0.000	0.000	0.000
	Munkaadó állást segítő intézkedések	0.000	0.000	0.000	0.000
Munkaadó állást segítő intézkedések		2.789	0.472	0.830	2.002

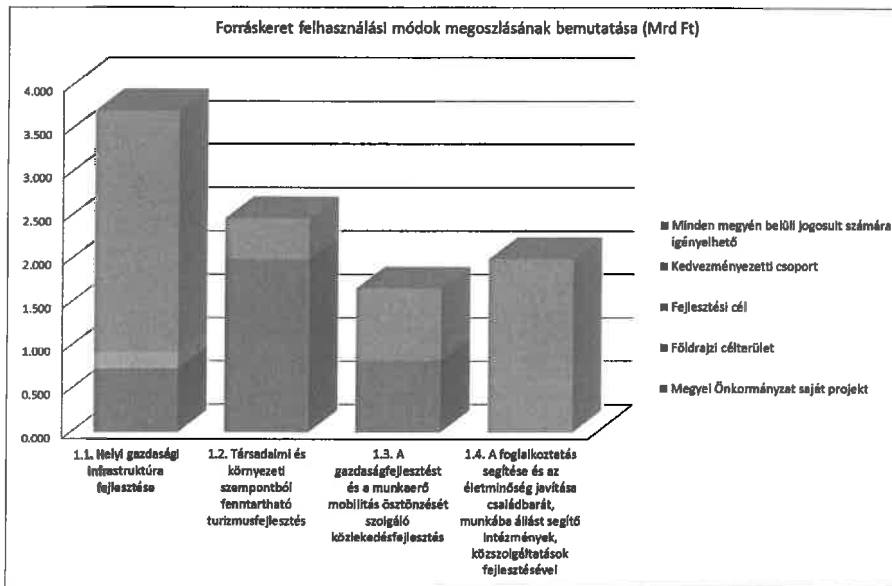
1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére				
Intézkedés kódja	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.
A forráskövet felhasználási módok részletezése	Földrajzi célterület: -Duna mente térsége 20% Fejlesztési cél: - Üres, alulhasznosított épületek gazd. célú hasznosítása 185 M Ft. (Elsőkörös felhívások döntéselnél érvényesítendő)	Földrajzi célterület: - 1 mrd Ft városi hálózati térség; - 500-500 M Ft Duna mente és vidéki térségek (Elsőkörös felhívások döntéselnél érvényesítendő)	Földrajzi célterület: - 830,5 M Ft városi hálózati térségben megvalósuló fejlesztésekre (Elsőkörös felhívások döntéselnél érvényesítendő)	nem releváns
A forráskövet felhasználási módok indoklása	Gazdasági struktúraváltás elősegítése, hiányzó vagy hiányos infrastruktúra fejlesztések támogatása. Alulhasznosított épületek gazdasági célú hasznosítása.	Térségspecifikus kónátok fejlesztése, kulturális, ipartörténeti és ökoturisztikai komplex fejlesztések az ITP-ben kiemelt három turisztikai célterületi lehatárolás figyelembe vételével.	Ipari parkok elérhetősége, M1 elérhetősége	nem releváns

Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programja három komplex prioritás keretében is célul tűzi ki a megye gazdaságának, hazai pozíciójának stabilizálását, nemzetközi pozíciójának megerősítését és a kitettséget csökkentő diverzifikálását. Elsősorban a nagytérségi beágyazódás szempontjából fontos húzóágazatok és térségek, azon belül is különösen a Duna mente térség gazdasági struktúraváltásának támogatása, továbbá a vidékgazdaság megerősítése a kiemelt célok, melyeknek fontos eleme a turizmus fejlesztése is.

Az ITP kiemelt célterületként a **Duna mente térség gazdaságfejlesztéséhez kíván védett keretet biztosítani több intézkedésben (gazdaságfejlesztés –TOP 111, 121, 113 - 20%, turisztika 25%) is. A városi hálózati térség - a megye gazdasági motorja - elérhetősége, az Esztergom-Tatabánya Járműipari Központ/térség közlekedési kapcsolatainak javítása és a komplex turisztikai fejlesztések vonatkozásában (50%) prioritizált. Kiemelt cél (185 M Ft) szolgálja a helyi gazdaság megerősítéséhez és diverzifikálódásához kapcsolódóan, az üres, alulhasznosított épületek gazdasági célú hasznosítását, különösen az inkubátorházak és a helyi piacok esetében. A megye az első körös pályázatok kapcsán az 1.1. intézkedésnél földrajzi célterületet és kiemelt célt, az 1.3. intézkedésnél földrajzi célterületet kíván támogatni. Amennyiben az első körös fejlesztési pályázatok értékelése során ezek a kiemelt felhasználási módok nem teljesülnek, és az ezekhez rendelt források nem kerülnek lekötésre, a fennmaradó forrásokat (első körös maradvány, illetve 2. körös keretek összessége) a megye a „minden megyén belüli jogosult számára” rendelkezésre álló keretekre kívánja átcsoportosítani az 1. prioritás minden, második körben meghirdetett intézkedésénél konstrukciójánál. Ez a felhasználási mód a prioritás bármely intézkedésénél megmaradó források esetében is érvényesítendő.**

A megye kezdeményezi a TOP 1.4. intézkedés forrásának 500 M Ft-tal történő megemelését a TOP 5.1. intézkedésnél még rendelkezésre álló források átcsoportosításával, és annak felhasználását lehetővé kívánja tenni minden megyén belüli jogosult számára.

A megyei sajátos térségek lehatárolását az ITP 3.2. fejezete tartalmazza.

TOP 2. PRIORITÁS - VÁLLALKOZÁSBARÁT, NÉPESSÉGMEGTARTÓ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés		2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés
Prioritáson belüli intézkedéscénti forrásmegosztás (Mrd Ft)		4.600
Forráskeret felhasználási módok	Megyei Önkormányzat saját projekt	0.000
	Földrajzi célterület	1.000
	Fejlesztési cél	0.000
	Kedvezményezett csoport	0.000
	Minden megyén belüli jogosult számára igényelhető	3.600

2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	
Intézkedés kódja	
A forráskeret felhasználási módok részletezése	Földrajzi célterület: - A környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztések támogatása a vidéki térségek városalban és községeiben és a városi térségek községeiben (1.000 M Ft)
A forráskeret felhasználási módok indoklása	Jelentős felújítási szükségletek, ismétlődő vis maior események.

TOP 2.1.1. és TOP 2.1.2. konstrukciók

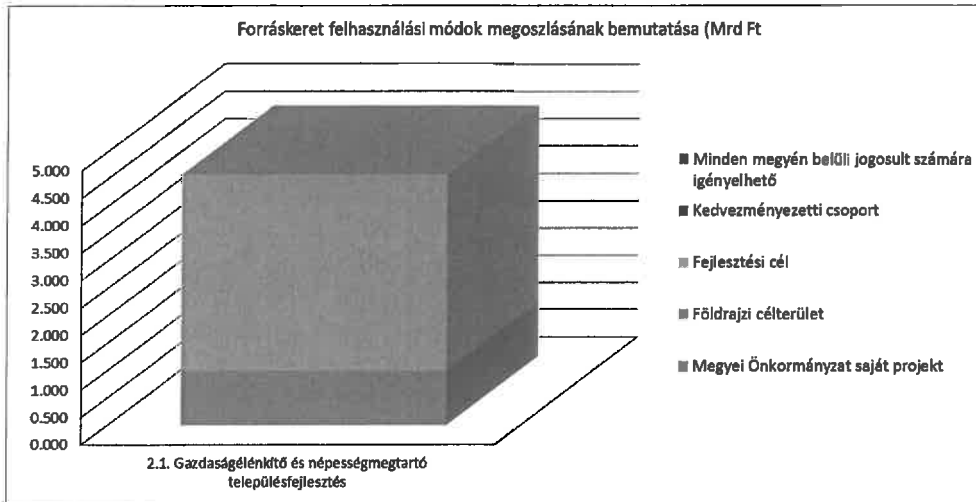
A két konstrukció keretében támogatható a **városi barnamezők funkcióváltó rehabilitációja, revitalizációja, a városi zöldterületek klímatudatos megújítása** Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjának is hangsúlyos eleme. A fejlesztések célterülete a megye egésze. A prioritás első két konstrukciója komplex projekteket támogat, melyekre csak városi jogállású települések pályázhatnak. **A megye nem kíván e két konstrukciónál felhasználási módok kijelölésére vonatkozó hatáskörével élni.**

TOP 2.1.3. konstrukció

A környezetvédelmi infrastruktúrafejlesztésre, a belterületi vízvezető rendszerek felújítására a városok mellett már a községek is pályázhatnak. A belterületi vízvezető hálózatok fejlesztésére, jó állapotban tartására az elmúlt évtizedekben jelentősen kevesebb forrás állt rendelkezésre a szükségesnél, több helyen hiányosak is ezek a művek, illetve nem képesek a nagy intenzitású esők elvezetésére. A megye domborzati viszonyaiból és a fejlesztések elmaradásából fakadóan sok azoknak a településeknek a száma, ahol akár évente többször is vis maior események fordulnak elő. Különösen nehéz helyzetben vannak a községek, vidéki térségek városai.

Ezért a prioritáson belül, az ITP módosítás keretében a megye a kiemelt fejlesztési célterületre 1.000 M Ft forrást különít el a vidéki térségek városai és községei, valamint a városias térségek községei részére belterületi vízrendezési feladataik fejlesztésére. A megyei sajátos térségek lehatárolását az ITP 3.2 fejezete tartalmazza.

Amennyiben a prioritáson belül a kiemelt felhasználási módhoz rendelt források nem kerülnek teljes körűen lekötésre, illetve forrás szabadul fel, azokat a megye a „minden megyén belüli jogosult számára” igényelhető keretre kívánja átcsoportosítani.

TOP 3. PRIORITÁS - ALACSONY SZÉNDIOXID KIBOCSÁTÁSÚ GAZDASÁGRA VALÓ ÁTTÉRÉS KIEMELTEN A VÁROSI TERÜLETEKEN

3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken		3.1. Fenntartható települési közlekedés-fejlesztés	3.2. Önkormányzatok energiatartékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése
Prioritáson belüli intézkedésenkénti forrásmegosztás (Mrd Ft)		2.445	4.283
Forráskeret felhasználási módok	Megyei Önkormányzat saját projekt	0.000	0.000
	Földrajzi célterület	0.000	1.633
	Fejlesztési cél	1.100	0.600
	Kedvezményezett csoport	0.000	0.000
	Minden megyén belüli jogosult számára igényelhető	1.345	2.050

3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken		
Intézkedés kódszáma	3.1.	3.2.
A forráskeret felhasználási módok részletezése	<p>Fejlesztési cél:</p> <p>- 1100 M Ft MTRT szerinti térségi és országos kerékpárút hálózati elemek fejlesztésére (kivéve EuroVelo 6) (Elsőkörös felhívások döntéseinél érvényesítendő!)</p>	<p>Földrajzi célterület:</p> <p>- 38,127 % vidéki térségek városai és községei, valamint a városias térségek községei részére;</p> <p>Fejlesztési cél:</p> <p>- 600 M Ft alap-és középfokú oktatási intézmények energetikai fejlesztésére (Elsőkörös felhívások döntéseinél érvényesítendő!)</p>
A forráskeret felhasználási módok indoklása	<p>Térségi fenntartható közlekedési hálózat kiépítése</p>	<p>Községi, kisvárosi alapellátó intézmények fenntarthatósága, az oktatási intézmények üzemeltetési költségeinek csökkentése</p>

TOP 3.1. intézkedés

A fenntartható közlekedési beruházások megvalósítása a megyei területfejlesztési programban is célként jelenik meg, melynek célterülete a megye egésze. Ugyanakkor önálló intézkedés kapcsolódik a vidéki és szuburbán térségek, illetve a mikrotérségi központok komplex fejlesztéséhez, az életminőség megőrzéséhez, javításához, melynek egyik eszköze a fenntartható települési közlekedésfejlesztés, ezen belül is a kerékpáros-barát fejlesztések. A megyében jelentős igény mutatkozik mind településen belüli, mind települések közötti kerékpárutak, biztonságosan kerékpározható útvonalak kialakítására. Összhangban az országos elképzelésekkel, a megyei területrendezési tervben (2011) és a megyei területfejlesztési koncepcióban is kiemelten szerepel ezen utak hálózatos kialakítása. Annak érdekében, hogy ez a hálózatosodás létrejöjjön, illetve kialakulhassanak a megye kerékpáros „gerinc” útvonalai, az ITP a források 60%-át különíti el azon, a megyei területrendezési terv szerinti országos és térségi kerékpárút hálózati elemek megvalósítására, melyek nem részei az EuroVelo6 nemzetközi kerékpárútnak. Amennyiben az elsőköros fejlesztési pályázatok értékelése során ez a kiemelt felhasználási mód nem teljesül, és a kiemelt felhasználási módhoz rendelt forrás nem kerül lekötésre, a fennmaradó forrásokat (elsőköros maradvány, illetve 2. köros keretek összessége) a megye a „minden megyén belüli jogosult számára” rendelkezésre álló keretre kívánja átcsoportosítani. Ez a felhasználási mód a prioritás bármely intézkedésénél megmaradó források esetében is érvényesítendő.

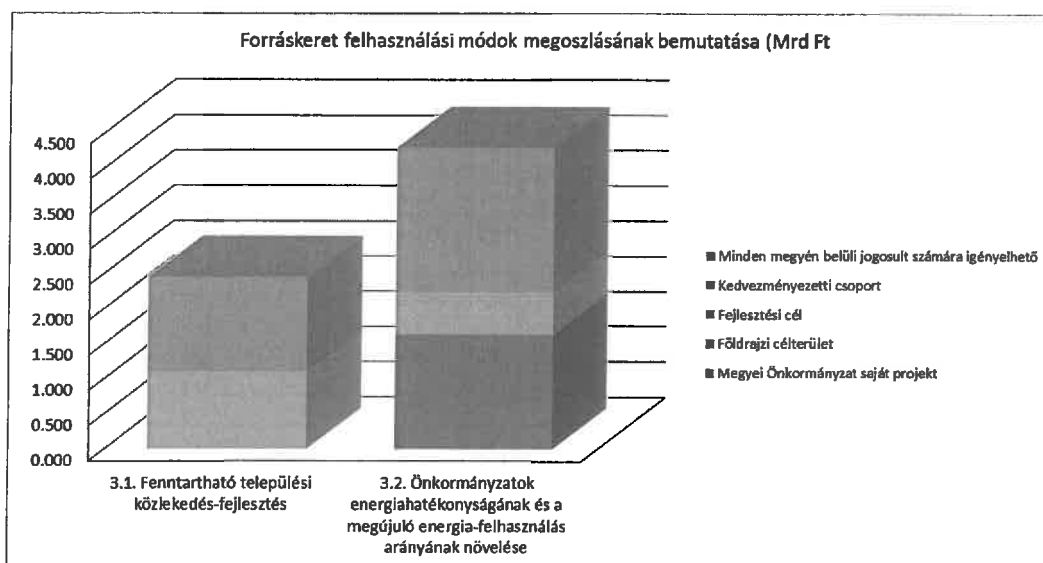
TOP 3.2. Intézkedés konstrukciói

A megyei területfejlesztési program több intézkedés keretében is kiemelten foglalkozik az energiahatékonyság növelését célzó fejlesztések megvalósításával. Az 5.2. intézkedés átfogóan támogatja a települési energiagazdálkodás struktúraváltását, de a közösségi funkciójú terek felújítása, bővítése, korszerűsítése, egyéb fejlesztésekkel egybekötött energetikai felújítása a vidéki térségekben a 6.2. intézkedésben önállóan is megjelenik, mint kiemelt megyei célkitűzés. Szintén önállóan is megjelenik az alap- és középfokú oktatási intézményhálózat épületenergetikai megújítása a 4.2. intézkedésben.

A fentiekből következően az ITP az intézkedés keretösszegének 40 %-át kiemelt földrajzi célterületként a vidéki térségek kisvárosai és községei és a városias térségek községei, 600 M Ft-ot, kiemelt fejlesztési célként az alap- és középfokú oktatási intézmények épületenergetikai megújítására különíti el.

Az energetikai intézkedéseknél (TOP-3.2.1 és a TOP-3.2.2) a megye az első körös felhívásokra hozott döntéseket követően fennmaradó forrásokat (első körös maradványok és második körös keretek összessége) teljes körűen az önkormányzati épületenergetikai fejlesztésekre (TOP-3.2.1) koncentrálja. Amennyiben az első körös fejlesztési pályázatok (TOP-3.2.1 és TOP-3.2.2) értékelése során a kiemelt felhasználási módok nem teljesülnek és a kiemelt felhasználási módokhoz rendelt források nem kerülnek lekötésre, a fennmaradó forrásokat (első körös maradvány, illetve 2. körös keretek összessége) a megye a „minden megyén belüli jogosult számára” rendelkezésre álló keretre kívánja átcsoportosítani „Az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” intézkedésben. Ez a felhasználási mód az intézkedésen bármely okból megmaradó források esetében is érvényesítendő

A megyei sajátos térségek lehatárolását az ITP 3.2 fejezete tartalmazza.

TOP 4. PRIORITÁS - A HELYI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE ÉS A TÁRSADALMI EGYÜTTMŰKÖDÉS ERŐSÍTÉSE

4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése		4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	4.2. A szociális hátszolgáltatások infrastrukturájának bővítése, fejlesztése	4.3. Leromlott városi területek rehabilitációja
Prioritáson belüli intézkedésenkénti forrásmegosztás (Mrd Ft)		0.699	0.4	0.753
Forráskeret felhasználási módok	Megyei Önkormányzatok közös projekt	0.000	0.000	0.000
	Földrajzi célterületek	0.280	0.200	0.000
	Fejlesztési cél	0.000	0.000	0.000
	Kedvezményezett csoport	0.000	0.000	0.000
	Minden megyén belüli jogosult számára igényelhető	0.419	0.200	0.753
Összesen		0.699	0.400	0.753

4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése			
Intézkedés kódja	4.1.	4.2.	4.3.
A forráskeret felhasználási módok részletezése	Földrajzi célterület: - vidéki és városias térségek községei 40%	Földrajzi célterület: - vidéki és városias térségek községei 50%	nem releváns
A forráskeret felhasználási módok indoklása	Területi különbségek mérséklése	Területi különbségek mérséklése	nem releváns

TOP 4.1 intézkedés

Az alapfokú egészségügyi ellátás intézményhálózatának, valamint az ellátás színvonalának javítását Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjának 4.1. intézkedése is kiemeli, az egész megyére kiterjedő célként kezeli. Ugyanakkor a vidéki és szuburbán térségekben különösen indokolt az ellátás színvonalának emelése, a rendelők műszaki állapotának és eszközparkjának fejlesztésével, tekintettel az energia hatékonyságra is. Ebből következően **az ITP az intézkedés keretösszegének 40%-át a vidéki és városias térségek községeinek**, mint az intézkedés kapcsán a megye kiemelt fejlesztési célterületének részére különíti el a területi különbségek mérséklése és az ellátás színvonalának javítása érdekében. A megyei sajátos térségek lehatárolását az ITP 3.2 fejezete tartalmazza. Amennyiben a kiemelt felhasználási módhoz rendelt források nem kerülnek teljesen

lekötésre, illetve az intézkedésnél forrásmaradvány keletkezik, azokat a megye a „minden megyén belüli jogosult számára” igényelhető keretre kívánja átcsoportosítani.

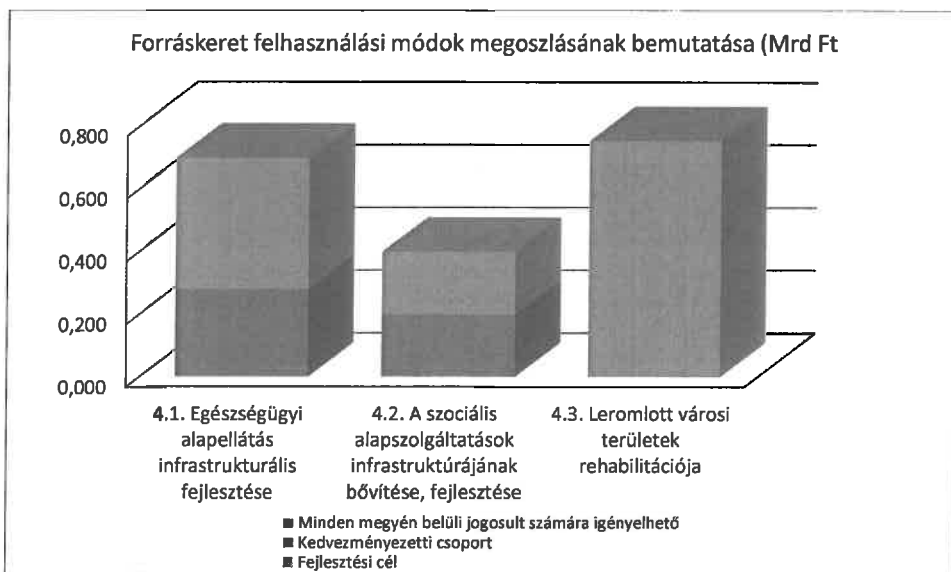
TOP 4.2. Intézkedés

A szociális alapszolgáltatások intézményhálózatának, valamint az ellátás színvonalának javítását Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjának 4.1. intézkedése is kiemeli és az egész megyére kiterjedő célként kezeli. A tervezést megalapozó fejlesztési elképzelések ismeretében az ITP az intézkedés esetében a **vidéki és városias térségek községeinek 50 %-ot különít el** kiemelt célterületként. A megyei sajátos térségek lehatárolását az ITP 3.2 fejezete tartalmazza.

Amennyiben a kiemelt felhasználási módhoz rendelt források nem kerülnek teljesen lekötésre, illetve az intézkedésnél forrásmaradvány keletkezik, azokat a megye a „minden megyén belüli jogosult számára” igényelhető keretre kívánja átcsoportosítani.

TOP 4.3. Intézkedés

A városok szegénységgel és szegregáció által sújtott vagy veszélyeztetett, leromlott településrészeinek integrált szociális rehabilitációját Komárom-Esztergom megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programjának 6.1. intézkedése tartalmazza. Az ITP megalapozása során feltárt helyi fejlesztési elképzelések alapján az ITP az intézkedés esetében **támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető keretösszeget kívül nem jelöl ki más forrás felhasználási módot.**

**TOP 5. PRIORITÁS - MEGYEI ÉS HELYI EMBERI ERŐFORRÁS
FEJLESZTÉSEK, FOGLALKOZTATÁS-ÖSZTÖNZÉS ÉS TÁRSADALMI
EGYÜTTMŰKÖDÉS**

5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés		5.1 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása
Prioritáson belüli intézkedéscénti forrásmegosztás (Mrd Ft)		2,152	0,28	0,481
Forráskeret felhasználási módok	Megyei Önkormányzat saját projekt	0,861	0,000	0,100
	Földrajzi célterület	0,215	0,000	0,000
	Fejlesztési cél	0,000	0,000	0,000
	Kedvezményezett csoport	0,000	0,000	0,000
	Minden, megyén belüli jogosult számára igényelhető	1,076	0,280	0,381

5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés		5.1 Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	5.2. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	5.3. Helyi közösségi programok megvalósítása
Prioritáson belüli intézkedéscénti forrásmegosztás (Mrd Ft)		2,152	0,28	0,481
Forráskeret felhasználási módok	Megyei Önkormányzat saját projekt	0,688	0,000	0,100
	Földrajzi célterület	0,086	0,000	0,000
	Fejlesztési cél	0,000	0,000	0,000
	Kedvezményezett csoport	0,000	0,000	0,000
	Minden, megyén belüli jogosult számára igényelhető	1,378	0,280	0,381
Összesen:		2,152	0,280	0,481

5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-észtönzés és társadalmi együttműködés			
Intézkedés kódja	5.1.	5.2.	5.3.
A forráskeret felhasználási módok részletezése	Megyei Önkormányzat 861 M Ft, Földrajzi célterület: - hátrányos helyzetű, kedvezményezett kisbéri járás 10%	nem releváns	Megyei Önkormányzat saját projektjére 100 M Ft
A forráskeret felhasználási módok indoklása	A megyei foglalkoztatási paktum két ütemének megvalósítására, az OP figyelembe vételével, valamint a helyi paktumok körében a megyén belül magas munkanélküliségi rátával bíró kisbéri járás foglalkoztatási helyzetének javítására.	nem releváns	Komárom-Esztergom megye, annak ellenére, hogy területe kicsi, mégis több szempontból széttagolt, a múltból eredő társadalmi konfliktusok napjainkban is meghatározzák a gazdasági, kulturális, emberi kapcsolatokat, gátjai az együttműködéseknek, együttgondolkodásnak, a megyék és megyéhez kötődésnek. A megyei kötődéshez szükséges, hogy az ittliek valamilyen magukénak érezzék az egész megyét, és ne csak a szűken vett lokalpatriotizmus alakuljon ki bennük. Ennek eléréséhez meg kell találni azokat a történelmi, természeti, kulturális, gazdasági múltunkból eredő és emocionális értékeket, amelyek alkalmasak arra, hogy felépítsenek és megerősítsenek egy megyei brandet. A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat 300 millió Ft összegű dedikált forráskeret biztosításával a megyei identitás erősítését és a megye különböző térségi közösségeinek összekapcsolását előtérbe helyező, több tématerületre fókuszáló, megvalósítandó programokkal és akciókkal kívánja elérni, hogy kialakuljon az a belső egység, amely ha a megyehatáron kívüli is érezhetővé válik, az „1 napos megye” képet is megváltoztathatja.

5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-észtönzés és társadalmi együttműködés			
Intézkedés kódja	5.1.	5.2.	5.3.
A forráskeret felhasználási módok részletezése	Megyei Önkormányzat 688 M Ft, Földrajzi célterület: - hátrányos helyzetű, kedvezményezett kisbéri járás 86 M Ft	nem releváns	Megyei Önkormányzat saját projektjére 100 M Ft
Kérjük, a fenti táblával összhangban sorolja fel a konkrét célterületet/célt/kedvezményezett csoportot és választását indokolja is!	A megye fontosnak tartja a megyei paktum megvalósítását és folytatását, valamint Kisbér járásban a foglalkoztatási helyzet javítását. Ugyanakkor mind a megyei Önkormányzat saját projektjére, mind a földrajzi célterületre csökkenteni az elkülönített keretet, tekintettel a támogatási/átcsoportosítási szándékaira és Kisbér járás 2018. október 31-e utáni megyei paktumba vonására.	nem releváns	Térségi identitás felépítése, a belső kohézió erősítése. Komárom-Esztergom megye, annak ellenére, hogy területe kicsi, mégis több szempontból széttagolt, a múltból eredő társadalmi konfliktusok napjainkban is meghatározzák a gazdasági, kulturális, emberi kapcsolatokat, gátjai az együttműködéseknek, együttgondolkodásnak, a megyék és megyéhez kötődés erősödésének. A forrás révén komplex programok kidolgozása és megvalósítása, a társadalom széles rétegeit, a megye lakosságát, annak különböző korosztályait megmozgató akciók, kapcsolattépítést, szemléletformálást, identitást erősítő hagyományteremtő rendezvények, megyei szintű együttműködések, médiamegjelenések, tematikus kiadványok megjelenítése tervezett, hozzájárulva a közösségi aktivitáshoz, a szolidaritás, a felelősségtudat és bizalom, a meggyőződés erősítéséhez.

TOP 5.1. Intézkedés

A kedvezményezett járások besorolásáról 290/2014. Korm. rendelet Komárom-Esztergom megye kisbéri járását kedvezményezett járásként nevesíti, a járás munkanélküliségi mutatói a megyén belül az egyik legkedvezőtlenebb, ezért a foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések esetében az ITP kiemelt fejlesztési célterületként nevesíti a **kisbéri járást, melyhez az intézkedés teljes keretösszegéből 86 M Ft-ot különít el. ~~10%-a társítja.~~** Az ITP kiemelt célcsoportként nevesíti a **területi szereplő megyei önkormányzatot (40% 688 M Ft elkülönítésével)** a megyei szintű paktum megvalósítására és folytatására. ~~a TOP elvárásaira tekintettel.~~

A kisbéri járásra elkülönített forrás az első körben megvalósuló helyi paktum keretében kerül felhasználásra. Ezt követően a kisbéri helyi paktum lezárul és a megyei paktumba kerül bevonásra a járás területe 2018. október 31.-e után, további források bevonása nélkül.

Formázott: Aláhúzás

Formázott: Aláhúzás

A megyei önkormányzat a számára eredetileg elkülönített 861 M Ft-nyi keretből 173 M Ft átcsoportosít a minden megyén belüli jogosult számára elérhető keretre, így a megyei paktumra összességében 688 M Ft-ot különít el. A kiemelt felhasználási módok mérséklésével a minden megyén belüli jogosult számára elérhető forrás 1,378 Mrd Ft. Ez a keret már lehetőséget nyújt esetleges forrásátcsoportosításra is más intézkedésre, illetve egy újabb paktum pályázati kör elindítására is. A megye kezdeményezte a TOP 5.1 intézkedés esetében a második körre tervezett források terhére 500 M Ft átcsoportosítását a TOP 1.4. intézkedésre.

TOP-5.2. Intézkedés

Az ITP megalapozása során feltárt helyi fejlesztési elképzelések alapján az ITP az intézkedés esetében támogatásra jogosult helyi szereplők által igényelhető keretösszegeken kívül nem jelöl ki más forrás felhasználási módot.

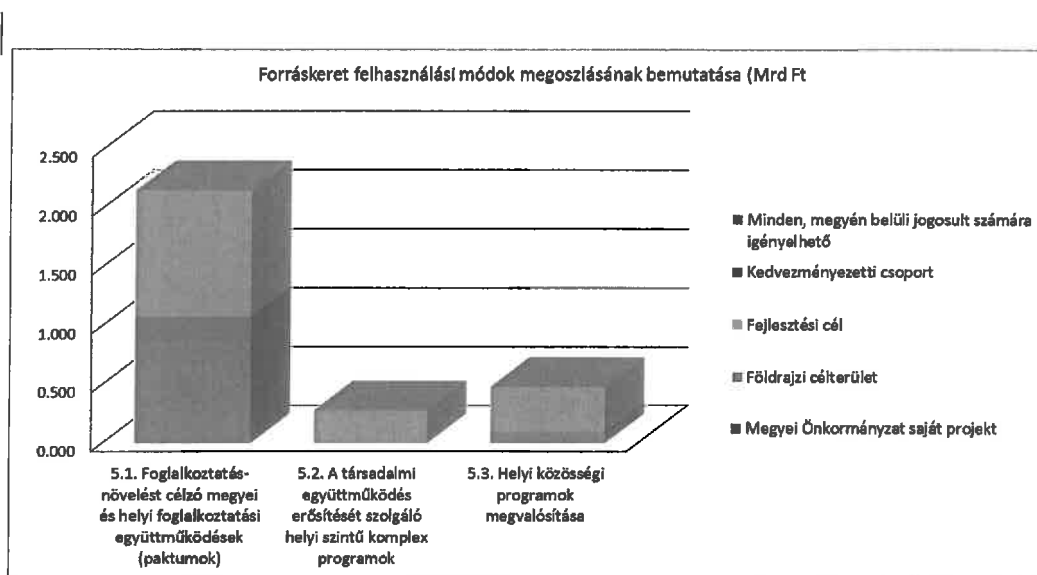
TOP-5.3. Intézkedés

Mind a megyei területfejlesztési program 1,2,3,4,6 prioritásaiban, mind az ITP céljaiban közvetve, vagy közvetlenül is megjelenik a helyi identitás, a társadalmi kohézió erősítése. Kiemelt célok a több település érintő közösségi, partnerségi tervezési gyakorlat kiszélesítése és alkalmazása, az önkéntesség, a társadalmi felelősségvállalás erősítése, a helyi értékek, hagyományok megőrzése. A megye csak a **területi szereplő megyei önkormányzat számára nevesít az intézkedés céljával egyezően védett keretet 100 M Ft összegben.** Amennyiben az intézkedésnél forrásmaradvány keletkezik, azokat a megye a megyei önkormányzat saját projektjére kívánja átcsoportosítani.

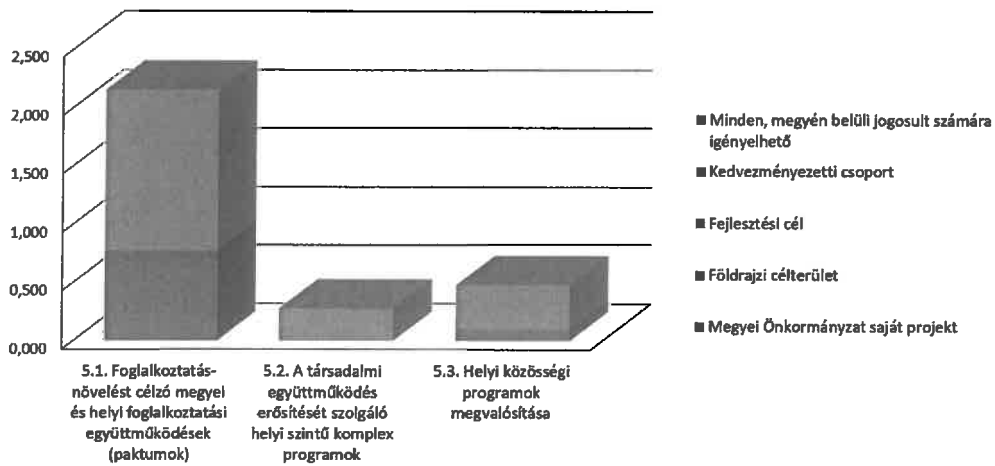
Komárom-Esztergom megye, annak ellenére, hogy területe kicsi, mégis több szempontból széttagolt, a múltból eredő társadalmi konfliktusok napjainkban is meghatározzák a gazdasági, kulturális, emberi kapcsolatokat, gátjai az együttműködéseknek, együttgondolkodásnak. A megyei kötődéshez az

szükséges, hogy az itt lakók valamiért a magukénak érezzék az egész megyét, és ne csak a szűken vett lokálpatriotizmus alakuljon ki bennük. Ennek eléréséhez meg kell találni azokat a történelmi, természeti, kulturális, gazdasági múltunkból eredő és emocionális értékeket, amelyek alkalmasak arra, hogy felépítsenek és megerősítsenek egy megyei brandet.

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat 100 millió Ft összegű dedikált forráskeret biztosításával a megyei identitás erősítését és a megye különböző térségi közösségeinek összekapcsolását előtérbe helyező, több tématerületre fókuszáló, megvalósítandó programokkal és akciókkal kívánja elérni, hogy kialakuljon az a belső egység, amely ha a megyehatáron kívül is érezhetővé válik, az „1 napos megye” képet is megváltoztathatja.

Forráskeret felhasználási módok megoszlásának bemutatása (Mrd Ft)

6. Az ITP indikátorvállalásai

Az indikátorok célértékeihez történő hozzájárulás mértéke alátámasztja/igazolja az ITP forráskeret felhasználásának prioritásokon belüli százalékos struktúráját. Ezért fontos, hogy különféle forrásfelhasználási módok esetén várt outputokból levezetve a területi szereplő intézkedésenként reálisan fel tudja mérni várható teljesítményét.

ITP-ben kizárólag a TOP eredményességmérési keretébe tartozó indikátorokra szükséges vállalást tenni a területi szereplőnek mind a 2018-as, mind a 2023-as célérték tekintetében. Minden esetben legalább a megyék által használható TOP forráskeretből (798,68 Mrd Ft) való saját részesedést kell a célértékre vetíteni.

A megyei önkormányzat, néhány intézkedéshez tartozó indikátortól eltekintve, összességében vállalja a TOP forrásarányos indikátorokat.

A TOP 1. prioritáson belül a megye forrásokat csoportosított át a három konstrukció között, mivel a TOP- 1.1.1 konstrukció esetében nem mutatkozott az ITP-ben tervezett forrást kimerítő igény. A TOP-ból ugyanis kiszorultak az ipari parkok és a meglévő iparterületek fejlesztései, mivel esetükben nem teljesült a tulajdonviszonyokra vonatkozó pályázati elvárás. Jelentős gazdasági terület túlkínálat is fennáll, bár ennek térbeli elhelyezkedése olyan, hogy vannak a megyének „feltáratlan”, ugyanakkor telepítési tényezők tekintetében kedvező adottságokkal bíró térségei. A benyújtott igények ezekről a településekről érkeztek.

A megye ezért a TOP-1.1.1. intézkedésen lévő forrás egy részét átcsoportosította a TOP-1.1.2 és TOP-1.1.3 intézkedésekre, melyet az IH el is fogadott. A forrásarányosan elvárt eredményindikátor a megye esetében 44,6 ha lenne, ehhez képest 21 ha-t tudnak várhatóan hozni a TOP 1.1.1. intézkedés keretében megvalósuló fejlesztések. Mivel az 1. prioritás többi intézkedésében nem elvárás ez az indikátor, a megye nem tudja teljesíteni a 2023-ra elvárt értéket.

Ugyanakkor az előzetes felméréssel szemben nagyobb igény mutatkozik inkubátorházak kialakítására,

építésére és a helyi piacok, agrárlogisztikai központok kialakítására a megye több városában, mikrotérségi központjában. Ezen fejlesztések révén azonban továbbra is teljesül a TOP gazdaságfejlesztési fókusz, mivel közvetett támogatást kapnak a környező kistelepülések őstermelői, mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozói a termékértékesítéshez, az induló és meglévő ipari, szolgáltató vállalkozások. Erre kíván a megye reagálni a TOP 1.1.1 konstrukcióról a TOP 1.1.2 és TOP 1.1.3 konstrukcióra történő átcsoportosítással. Mivel nem ismert, hogy a két konstrukció az eredményességmérési keretbe tartozó indikátorhoz hogy járulhat hozzá, a prioritásban elvárt célérték csak forrásarányos szinten teljesülhet, döntően a TOP 1.1.1. konstrukció fejlesztéseire épülően.

A megye a 2. prioritás keretéből 200 M Ft -ot átadott a Vas megye részére, tekintettel arra, hogy kevesebb igény mutatkozott a barnamezős területek funkcióváltó megújítására a tervezetnél. A forrásátadáson túl ennél a konstrukciónál további forrásátcsoportosítást hajtott végre a megye a prioritáson belül a települési környezetvédelmi fejlesztések javára. A megvalósuló és a támogató

döntésre váró fejlesztések az ITP első módosításának időszakában felmért fejlesztési igények ismeretében, így a 2023-ra tett indikátorvállalás várhatóan teljesülhet a prioritáson belül, de a 2018. október 31-ig elvárt indikátorérték teljesítése kérdéses, tekintettel a projektek komplexitásából eredő időigényesebb előkészítésre.

A 3. prioritáson belül a TOP 3.2.1. intézkedésre a megye 200 M Ft forrást vett át Vas megyétől. Ezen túl forrásátcsoportosítással élt a prioritás két energetikai konstrukciója között a TOP 3.2.1-re javára a második körös pályázatoknál, megszüntetve ezzel a TOP 3.2.2 második körös meghirdetésének lehetőségét. A Terület és Településfejlesztési Operatív Program 2. sz. módosításával lehetővé vált a CO34 eredményességi indikátor (üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése) célértékeinek csökkentése, felülvizsgálata. A megyére eső elvárás átvezetésre került. Az ITP 2. sz. módosításának időszakában folyamatban van a TOP 3.2. intézkedésnél elvárt indikátor célértékek felülvizsgálata. Mindezek és a támogatott pályázatokban kalkulált indikátorértékeknek az ismeretében értékelhető majd a megye eredményessége. A megye számára meghatározott új értékek várhatóan teljesülnek.

A 3.1.1. intézkedés esetében csak a 2018-ra elvárt indikátor teljesítése lehet kérdéses, tekintettel a legjelentősebb, már támogatott fejlesztésnél jelentkező, részben előre nem látható - előkészítési tevékenységek időszükségletére.

A TOP 4.3.1 és a hozzátartozó TOP 5.2.1. intézkedések esetében az indikátor teljesíthetőségét befolyásolja az intézkedések forrásainak eredményes felhasználása. A megyében két város jogosult az ITS-ük, a KSH vizsgálatok alapján pályázni. A 2018-ra elvárt indikátor nem fog teljesülni, mivel az önkormányzatok csak a TOP 4.3.1-16 felhívásra tudták csak benyújtani kérelmüket a tervezett fejlesztések társadalmi egyeztetésének/elfogadottságának időigénye miatt. Az indikátor teljesíthetőségének feltétele a két település pályázati hajlandósága, mely időigényes folyamat, hiszen a fejlesztések társadalmi befogadása időigényes, a fenntarthatóság kockázatokat hordoz, terheket ró az önkormányzatokra. A megyei önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a területre, mindent megtesz a források felhasználása érdekében.

A TOP 5.1.1. és TOP 5.1.2. intézkedésnél elvárt indikátorok esetében a megye és konzorciumi partnerei valamint a helyi paktumok projektgazdái nagy erőfeszítéseket tesznek, az országos szintnél alacsonyabb munkanélküliségi ráta, és a párhuzamosan futó GINOP projektek mellett is, az indikátorok teljesítésére, ennek eredménye azonban még bizonytalan. A 2018. október 31-i határidő tartása pedig különösen a helyi paktumok esetében kérdéses, tekintettel arra, hogy a támogató döntések csak 2017. II. negyed évében születtek meg. A kiemelt keret esetében a megyei önkormányzat kezdeményezte az 5.1. intézkedés második körös keretéből 500 M Ft átcsoportosítását a TOP 1.4. intézkedésre. Annak engedélyezése esetén az ITP-ben vállalt indikátor várhatóan csak forrásarányosan tud teljesülni mind a helyi, mind a megyei paktumok esetében. az első és második körös keret összevonását, az első pályázat kibővítését konzorciumi partnereinél és az IH-nál.

Az első körös TOP fejlesztési projektek munkaerőigényeit, azok döntési, előkészítési és megvalósítási időigénye miatt várhatóan csak a 2. körös paktum projektekben lehet majd figyelembe venni.

Az ITP 1. sz. módosítása kapcsán bevezetett új indikátor – „A helyi társadalmi akciókban résztvevők száma” – elnevezésű 2018-ra elvárt indikátor teljesítése kérdéses, tekintettel a támogatási kérelmek döntési folyamatának elhúzódására. függ a TOP 4.3.1 intézkedés, valamint aza TOP 5.3.1. intézkedés forrásainak időbeni és eredményes felhasználásától.

Az indikátorok teljesíthetőségét befolyásolja a támogatott fejlesztések előkészítése kapcsán - döntően a projektgazda önhibáján kívül, vagy előre nem látható okból – jelentkező **többletköltségek finanszírozása**. A megye kiemelt figyelmet fordít ezen költségek lehetőség szerint saját forrásokból történő kezelésére, de mivel az önkormányzatok lehetőségei korlátozottak, a **megye kéri az indokolt többlettámogatási igények kezelését.**

Az összes eredményességi keretbe tartozó indikátor esetében **nagy erőfeszítéseket igényel majd a projektgazdától és az ITP végrehajtásáért felelős megyei önkormányzattól a 2018-ra vonatkozó célértékek teljesítése**, tekintettel a TOP fejlesztésekkel kapcsolatos döntési rendszerre és a projektek előkészítésének időigényére is. Ezért nagyon **fontos kérdés az első körös projektek esetében a 2018-as célértékek igazolásának módja, és az indikátorértékek programszintű teljesülésének mértéke**. Mivel a megye döntően teljesíteni tudja, több intézkedés esetében várhatóan túl is teljesítve, a 2023-ra tett vállalásait, bízik abban, hogy a jelzett elmaradások kezelhetők lesznek program szinten.

A megyei önkormányzat kéri az IH-t és a Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottságot, hogy az ITP megvalósítása során továbbra is segítsen a TOP-ból megvalósuló fejlesztések megvalósítása során jelentkező problémák kezelésében, annak érdekében, hogy a keretek teljes egészében és a megyében tudjanak hasznosulni. A megyei önkormányzat az ITP végrehajtásában elkötelezett, minden erőforrását erre koncentrálja, abban bízva, hogy ennek a feladatnak maradéktalanul eleget tud tenni.

1. táblázat: Megye által tervezett forráskerethez tartozó eredményességi mérésbe tartozó indikátorok bemutatása

TOP intézkedés/Kimeneti indikátor neve	Mértékegysége	Megye által vállalt eredményességi keretbe tartozó indikátorértékek	
		2018-ra	2023-ra
1.1./ A fejlesztett vagy újonnan létesített iparterületek és ipari parkok területe	ha	8,94	44,60*
1.3./ A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	km	2,21	11,05
1.4./ Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	82	406
2.1./ Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m2	8684,24*	43421.19
3.1./ Kialakított kerékpár-forgalmi létesítmények hossza	km	7,80*	22,29
3.2./ Üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése	tonna CO ₂ egyenérték	1 282,14 331	12 821,3766*3313
4.1./Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	7,00	31
4.3./Helyreállított lakóegységek városi területeken	lakóegység	8*	38
5.1./A foglalkoztatási paktumok keretében munkaerő-piaci programokban résztvevők száma	szám	279	1394*
5.1./B Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	fő	865*	4324

* A fejezet elején megjegyzések tartoznak ezekhez az indikátorokhoz

7. Az ITP ütemezése

Az egyes intézkedésekhez tartozó kötelezettségvállalás ütemtervét az ITP részét képező Excel-táblázat 4. munkalapja mutatja be.

A területi szereplő információt ad az éves fejlesztési keret meghatározásához. Az éves fejlesztési keret összeállítását követően, az ütemezés ismeretében tud az IH tervezni és felhívásokat készíteni a megye számára. Így az éves fejlesztési keret összeállítása során az IH a területi szereplőtől az ITP ütemezés konstrukció szintű alábontását bekéri. Az éves fejlesztési keret területi keretösszegeinek és az ITP ütemezésnek összhangban kell lennie.

A 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet szerint:

41. § (1) Az éves fejlesztési keret tervezési dokumentum, amely meghatározza egy program egy naptári év alatt történő, fejlesztéspolitikai intézményrendszer általi végrehajtásának módját.

(2) Az éves fejlesztési keret meghatározza

a) a felhívás

aa) azonosító jelét,

ab) megnevezését,

ac) támogatási keretösszegét,

ad) meghirdetésének módját.

Az alábbi ütemezési tábla negyedévente a kötelezettségvállalás (azaz a támogatói döntés megszületésének) időpontját veszi figyelembe.

Az adott negyedév keretösszegének meghatározásakor nem a projektek várt támogatástartalma, hanem az összes elszámolható költség került figyelembevételre.

A Komárom-Esztergom Megyei 2014-2020 közötti TOP források lekötésének tervezett ütemezése:

ÉV	FORRÁS	%-os MEGOSZLÁS
2016	3.219 2.868 M Ft	12,4 11,04 %
2017	22.206- 16.353 M Ft	85,6 60,3 %
2018	517 6.419 M Ft	2 %
2019	302 M Ft	1,16 %

A módosítás során tervezett 2. körös források mértéke és ütemezése az első körös felhívásokra hozott támogatói döntések és a tervezett forrásátcsoportosítások fényében módosulhatnak.

A táblában feltüntetett adatok az államháztartáson belüli működésről szolgálnak tájékoztatást. Az államháztartáson kívüli működésről a táblában nem szerepelnek adatok. A táblában szereplő adatok az államháztartáson belüli működésről szolgálnak tájékoztatást. Az államháztartáson kívüli működésről a táblában nem szerepelnek adatok.

Összevétel

Ministry name:	Kormány-Értékpapír
Ministry ITF name:	Kormány-Értékpapír (Magyar Intézkedési Terv) Program
Ministry fund/department (and PO):	24.94

Működési terület	2016				2017				2018				2019				2020				2021				2022							
	1.01	2.04	3.04	4.01	1.01	2.04	3.04	4.01	1.01	2.04	3.04	4.01	1.01	2.04	3.04	4.01	1.01	2.04	3.04	4.01	1.01	2.04	3.04	4.01	1.01	2.04	3.04	4.01				
1.1. Helyi gazdasági fejlesztések fejlesztése																																
1.2. Munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.3. Munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.4. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.5. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.6. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.7. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.8. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.9. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.10. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.11. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.12. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.13. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.14. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.15. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.16. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.17. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.18. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.19. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.20. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.21. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.22. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.23. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.24. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.25. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.26. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.27. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.28. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.29. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.30. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.31. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.32. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.33. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.34. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.35. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.36. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.37. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.38. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.39. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.40. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.41. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.42. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.43. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.44. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.45. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.46. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.47. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.48. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.49. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.50. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.51. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.52. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.53. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.54. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.55. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.56. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.57. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.58. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.59. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.60. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.61. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.62. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.63. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.64. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.65. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.66. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.67. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																
1.68. A munkaadókat támogató tevékenységek megvalósítása																																